

BAČKO KLASJE

VJERSKO — INFORMATIVNI LIST

God. XVII

br. 47 - 48.

15. VIII 1988.

500 dinara

RIJEČ

Uzoriti Gospodine i prvi biskup Crkve u Hrvata, gospodine nadbiskupe ove Crkve Vrhbosanske, časni oci biskupi, poglavari redodržava franjevačkih: Bosne Srebrne i sjevernohrvatske provincije sv. Ćirila i Metoda, braćo u svećeništvu, braćo i sestre u vjeri i dragi sunarodnjaci.

Imam svetu dužnost da Vam izrazim riječ zahvalnosti, a ljudske riječi su preslabe da se izrazi sve ono bogatstvo koje ovaj trenutak u sebi nosi.

Danas na moja usta ne govori samo Crkva Božja koja je u Bačkoj, osobito onaj njezin dio koji govori hrvatskim materinskim jezikom, ne govori samo naš biskup Matija Zvekanović, koji radi važne spriječenosti nije mogao danas uzeti udjela u ovom slavlju. Ne govore samo članovi katedralnog zbora „Albe Vidaković“ iz moga rodnoga grada Subotice.

U ove moje slabe ljudske riječi slijeva se sva zahvalnost koju su prema ovom milosnom liku Radosne Gospe osjećala pokoljenja mojih predaka, tamo od fra Jure Bačvanina, koji je prije 303 godine „okrunio“ ovaj lik na poštenje Gospi u obližnjem Gradovrhu, ili kako je on napisao „Gradovaru“ 1685. godine.

U mojim riječima čujte odjek glasa fra Mihajla Radnića, davnog provincijala ove franjevačke redodržave Bosne Srebrne, koji je rođen u dalekoj Kaloči (danas u Mađarskoj). On je bio svjedok tih događaja.

U proplamsajima ljubavi moga srca osjetite veliku ljubav prema presvetoj Bogorodici, koju je gajio veliki naš biskup Ivan Antunović i pokoljenja malih fratara, svećenika i puka hrvatskoga, koji su od onih teških vremena bijega i seoba i kroz kasnijih 300 godina naše burne i teške povijesti u ovom milosnom liku Radosne Gospe nalazili utjehu, okrepljenje i nadahnuće da čuvaju vjeru otaca kao najveću baštinu i riječ i kulturu roda svoga hrvatskoga sve do onih ispravnih i Bogu odanih duša koje sa strepnjom grade sadašnjost Crkve i Naroda i sa zebnjom misle na budućnost.

Svi su oni ovaj tren ovdje s nama. Zar ne osjećate kako od njihove prisutnosti podrhtava ovo sveto tlo ove Marijanske doline tuzlanske, naše stare Domovine. Svi Vam oni danas zahvaljuju što ste došli da svojom molitvom, žrtvom, pjesmom, riječju poticaja počastite ovaj milosni lik Radosne Gospe Bačke, nekoć Gradovrške, koja danas stoluje u franjevačkom samostanu u drevnom gradu Baču.

Ako koji narod može slaviti Bogorodicu kao svoju majku, onda smo sigurno to mi Hrvati, jer je ona kao prava majka dijelila sudbinu svoga naroda. Kada su nas pritiskale teške i crne nevolje, ona se s nama skrivala, vazda je stajala s nama kada su naši pređi branili „krst časni i slobodu zlatnu“ ili kod Petrovaradina, ili kod Sinja. Pratila je naše pomorce na njihovim dugim vodenim stazama, ali je pratila naš narod i onda kada je, da spasi vjeru i samobitnost narodnu, morao bježati u nova prostranstva.

ZAHVALE

Gospa je poput dobre majke bježala sa njima u liku ramskom danas sinjskom, u liku gradovrškom danas bačkom.

A sada moram reći i riječ pokajanja, jer smo, ne baš kao zahvalni sinovi, dopustili da je ovaj dragi milosni lik Radosne Gospe Bačke pao u zaborav gotovo do naših dana kada smo ga u znak sinovske zahvalnosti ponovno okrunili 1985. godine krunom od dvanaest zvijezda po rukama apostolskog pronuncija Francesca Colasuonna na 300. obljetnicu njezine prve krunidbe koja je bila u Gradovrhu 1685. god.

Koristim ovu priliku da Vas ovdje sve prisutne pozovem na završne svečanosti ove Marijine godine ovog 300-godišnjeg jubileja preseljenja milosnog lika Radosne Gospe, franjevac i puka iz Gradovrha u Baš. Svečanost će biti 2. listopada u drevnoj franjevačkoj crkvi, gdje stoluje ovaj milosni lik. Želimo i tamo izraziti svoju zahvalnost, svoje pouzdanje i svoju sinovsku ljubav.

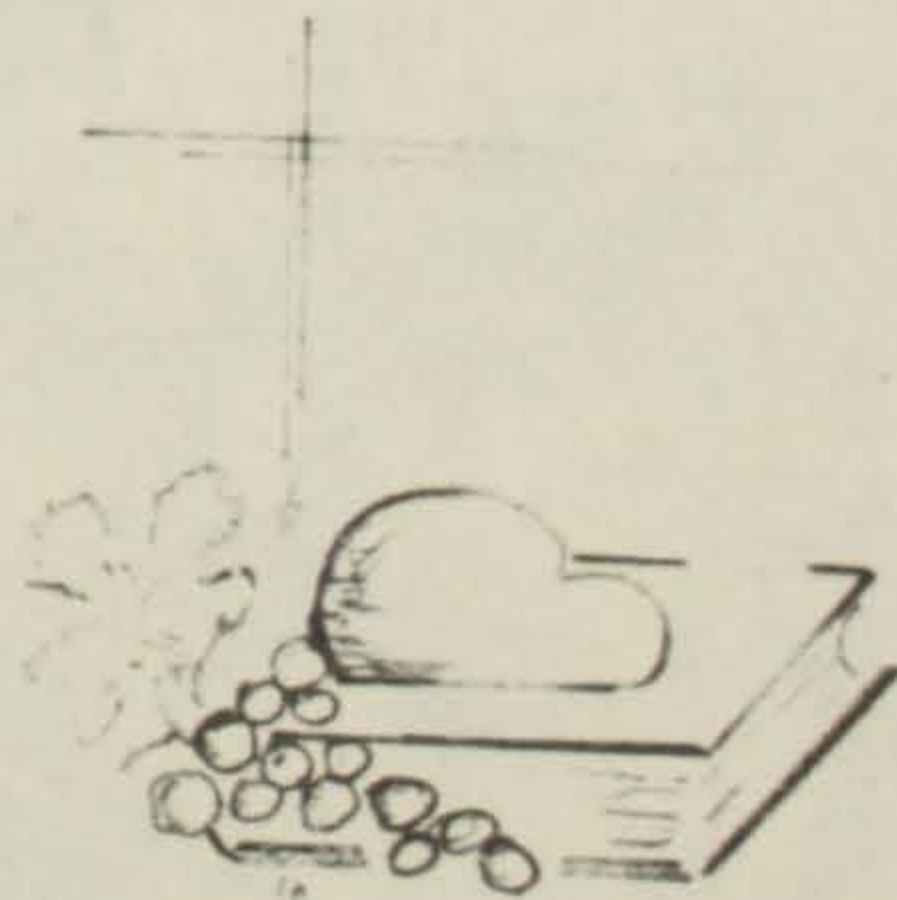
A sada, velika i vjerna naša odvjetnice, još se jednom obraćam Tebi, Majci naše Crkve i Naroda. Pogledaj ovo mnoštvo sabrano oko Tvojega lika kao možda nikada do sada u 300 godina staroj povijesti ovog Tvog milosnog lika. Ti znadeš najbolje sve naše nevolje. Ti vidiš našu sadašnjost, ali i našu budućnost.

Samo jedno Te molim, duha svoga nam daj, duha otvorenosti milosti Božjoj i spremnosti da s njom surađujemo. To nam isprosi i time nam osiguraj sretnu budućnost.

Time si osigurala da će 400 obljetnicu slaviti ovaj narod i ovdje u Bosni i gore u Bačkoj. I završavam riječima našeg prvog biskupa, kardinala Kuharića: „Majko naše prošlosti, budi Majka naše sadašnjosti i naše budućnosti!“

NAPOMENA

Vlč Lazar Ivan Krmepotić je pročitao ovu „Riječ zahvale“ poslije sv. Mise u Šikari kod Tuzle, gdje je 8. svibnja 1988. god. održana završna svečanost povodom jubileja 300. obljetnice preseljenja milosnog lika Radosne Gospe, franjevac i puka u Bač (1688-1988.).

ANTUNOVIĆEVA GODINA

SVEĆENICI

„DA CIELIM UMOM I CIELOM VOLJOM
PUK OBGRLJE!”

Ove se godine navršava 100 godina od smrti velikog nam narodnog učitelja i prosvjetitelja Ivana Antunovića. Više od stotinu godina uči nas naš veliki narodni preporoditelj. Prigodom 100. obljetnice njegove smrti dajemo riječ velikom rodoljubu, da nas pouči o svećeništvu. Razmišljajući o Crkvi, piše: „Promotrit ćemo sada iznutra njezinu zgradu, da vidimo kako ju je Isus sastavio, a Bog Duh Sveti sklopio, - i po čemu se tako uzdržava, da se ne makne, ne posrne i nikada ne padne. Kad u slog njezin pogledamo, vidimo ponajprije svećenike. - Poznato nam je, da su već Kajin i Abel posvetilište Bogu prikazivali.” U to vrijeme nije postojala ustanova svećeništva. Očuvanje vjere počivalo je na pojedinim obiteljima. Ljudi su žrtve prinosili onako, kako su od starijih naučili. Kasnije za svećeničku službu Bog odabire Levijevo pleme, „pa drugi nitko nije imao vlast posvetilište prikazati”. Od novozavjetnih svećenika Crkva očekuje, „da se srce njihovo ne priveže niti za ženu, a niti za djecu, već jedino za Isusa, na čiju su službu pozvani, te budu među Bogom i pukom postavljeni, da se u njima stvori ono što je Isus apostolima svojim odgovorio, kad su mu javili, da mati njegova vani čeka, veleći: „Moja mati i moja braća su oni, koji me slušaju!” Zatim piše biskup Antunović da svećenici „Triba da cielim umom i cielom voljom puk obgrle, i k Bogu ga privedu, te da se u tako čistom srcu kod njih začme Isus - kako je bio začet pod neoskrvnjenom srcu Blažene Djevice Marije!”

NE PREDATI SE „JEDNOM SAMO NARODU!”

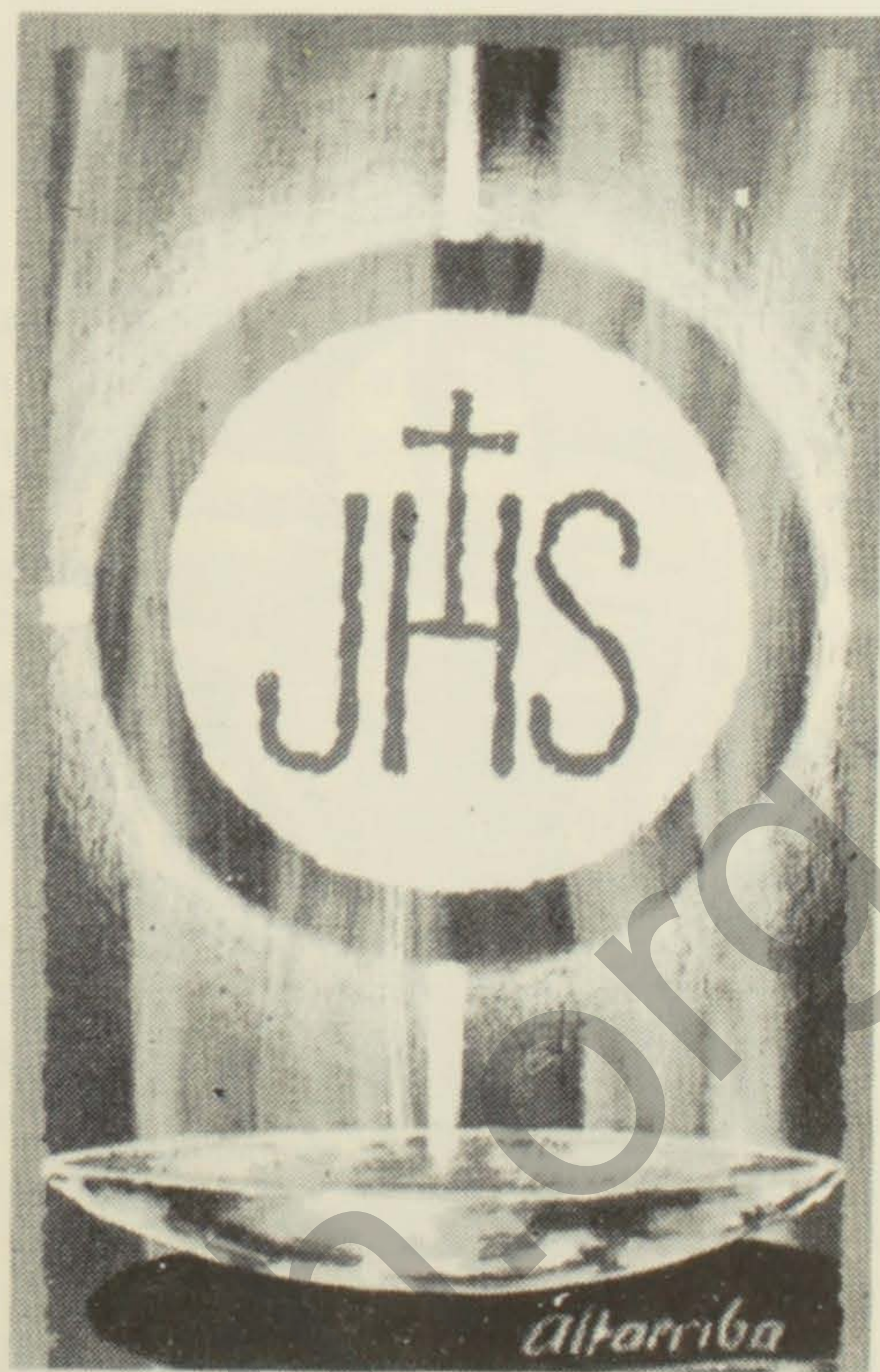
Budući, da je Ivan Antunović odrastao u trojezičnoj sredini, a školski su mu drugovi bili mladići iz Bosne, iz Slovačke, iz Poljske, iz Slavonije, Srijema, Bačke i Banata, naučio se od mladosti voljeti sve ljude. Bio je u župnik u Aljmašu kroz punih 18 godina. Očinski se brinuo za svoje župljane. O njemu je zapisano: „Uvijek sam uvjeren bio, da svećenik i župnik najviše može doprinijeti obćem blagostanju svojih viernika; znao sam, da jedan bogobojeći pop jest velika vlast, a u ovom mojem osvjedočenju učvrstio me moj Antunović, koji je za kratko vrijeme cio Aljmaš priveo na dobro...” Poučen vlastitim iskustvom i služeći mnogim narodima Antunoviću je bilo životno jasno, da je svećeništvo i svećeničko posvećenje „za sve ljudstvo jedno, stoga se ne može svećenstvo jednom samo narodu, pokoljenju ili obitelji pridati, nego se bez razlike iz svakog naroda, pokoljenja, obitelji, jezika i države svećenici izabiru, da se tako svaki narod, svaka obitelj posvećuje... te se svetost i ljubav Božje slije i sljubi s obitelji” ne samo po sakramentima, „nego također i po krvi pojedinih svećenika.”

DA OD PUKA NE ODSUPI POMOĆ BOŽJA, SNAGA,
KRIEPOST I HRABROST...

Sretnim obiteljima naziva Ivan Antunović „obitelji, iz kojih proiziđe sin svećenik” jer se one „tada nekim načinom uciepe u obitelj Isusovu, svećenike valja izabirati” jer njih „poziva Isus”, da naukom i naučavanjem bližnje svoje prosvjetljuju, dobrim im djelima sjaju i prednjače. „Mojsiji bijaše teško za vrijeme jedne bitke uzdignute ruke držati, da od puka ne odstupi pomoć Božja, snaga, kriepkost i hrabrost. A kako ne bi bilo teško ciela si života druge” naučavati, sakramente dijeliti i dobar primjer davati/ Svećenik mora biti „zdrava uma, zdrave volje i zdrava tiela... On mora biti živo evanđelje”. „Svećeniku nije dosta nauk u knjiga imati, nego ga mora vazda gotova u pameti nositi. Njemu treba biti zdencem Jakovljevim na koji vas puk dolazi vodu grabiti, koju ipak ne može nikad izgrabiti, jer je ta voda - kao što Isus ženi Samaritanki reže - voda živa, tj. sam Isus.”

NA SVEĆENIKA SU POSTAVLJENE RUKE ISUSOVE...

Između svećenika i Gospodina Isusa postoji neraskidiva veza. Zato svećenik mora ići Isusovim putem „njegov život živiti i njegove istine navieščivati. Na njega su postavljene ruke Isusove u znak da je odabran uzeti na ramena svoja

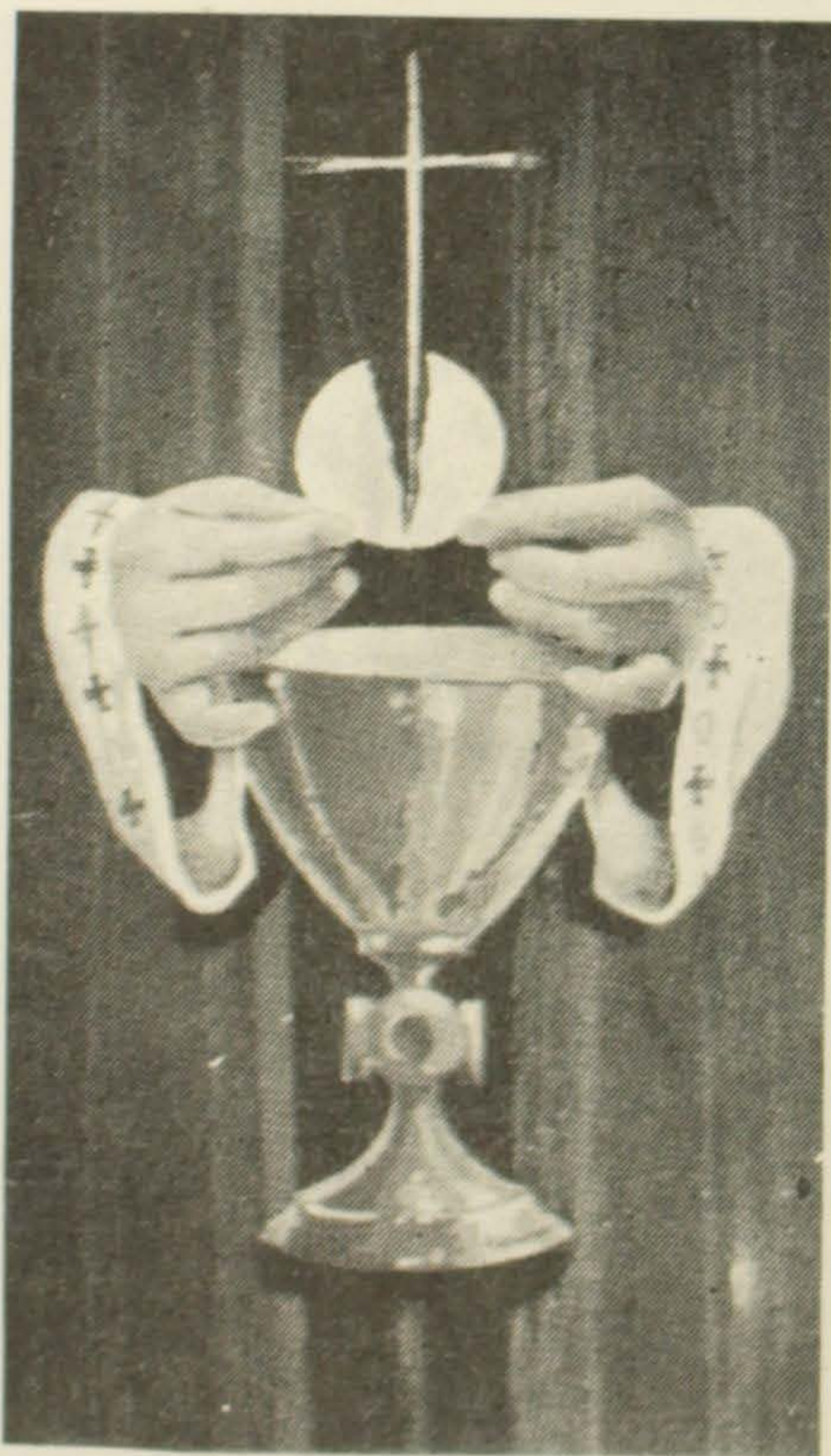

*Prinosimo ti, Gospodine,
kruh života i kalež spasenja.*

griehe puka... Te za sve moliti i pokoru činiti. Na njega se meću sve tuge i nevolje, tjeskobe i žalosti, da ih prinese k Isusu odkupitelju i Duhu Svetomu, Utješitelju. Njega pomažu svetim uljem, poput izabrana junaka, komu valja na čelu puka stajati, i sa Sotonom se boriti..."

SVEČENIK JE ISUKRSTOVA POSUDA

Teško je biti na tako uzvišenom položaju. Ivan Antunović navodi riječi jednog francuskog teologa, prema kojem ljudi imaju dvije vage u ruci. Jednom se mjere oni koji nisu svećenici. Pa ako i ima koju manu, reći će se: „Ima pomanjkanja, ali je zato ipak dobar čovjek!” Zla djela ili navade pojedinih svećenika na sve protežemo te uza krivi čin jednoga obično „sve svećenike kudimo i osuđujemo”. Za ocijeniti svećenika imamo drugu vagu i drugu mjeru, ako svećenikova dobrota samo za vlas ne pritegne u odnosu na mane „obično na sva usta zaviknemo: nevaljan je pop!” „Nema toga, koji bi ma samo jednu pogrešku mirnim okom na svećeniku gledati ili trpiti mogao. Svatko si ga želi bezporočna i kriepostna.” Ivan Antunović naglasuje kako su svećenici posude Isusove. Ima čistih i plemenitih, ali ima i ružnih posuda. „Ako se (Isus) dostoji u ovakovoj posudi milosti podavati, tko si ti, kad se usuđuješ kazati „da iz ovakove posude nećeš neprocijenjene darove njegove primiti.“ Pobožni biskup svjetuje svoj narod, da ne ocrnjuje svojih svećenika, jer „ovako se zločestim pripravlja radost, a dobrim i viernim žalost, jerbo se u svećenicima uvijek sveta Majka Crkva uzvisuje ili ponizuje.”

MOLITI ZA SVEČENIKE = MOLITI ZA CRKVVU

Mjesec lipanj je mjesec svećeničkih ređenja, a srpanj mladih misa. Obratimo se presvetoj Bogorodici, da se u svim našim svećenicima „začme Isus”, da nam svećenici budu službenici cijeloj našoj biskupiji, da se tako po životu „i po krvi pojedinih svećenika” „Svaki narod, svaka obitelj posvećuje”. Molimo u Marijinoj godini Isusovu Majku, da nam obitelji budu plodne duhovnim zvanjima, da nam svećenici budu ustrajni molitelji te od „puka ne odstupi pomoć Božja!” Molimo, da nam svećenici budu „živo evanđelje” i „zdenac jakovljevi”. Molimo da na našim svećenicima uvijek budu ruke Isusove. Svi čelimo bezporočne i kreposne svećenike. Molimo Gospodina, da bude milostiv njihovoj slabosti, neka ih podrži u dobru. Molit ćemo za dobre svećenike, jerbo se u svećenicima Crkva uzvisuje ili ponizuje!

STJEPAN BERETIĆ

Navodi su uzeti iz Antunovićeve knjige „Bog s čovjekom na zemlji”, Vac, 1979., 574-578, te iz knjige Dr. Matije Evetovića, „Život i rad biskupa Ivana Antunovića”, Subotica 1935., 17-18.

DAN ISTIČNE CRKVE

17. svibnja u subotičkom dječjačkom sjemeništu „Paulinum” održan je za svećenstvo i redovništvo Subotičke biskupije „Dan istočne Crkve” u povodu 1000. obljetnice pokrštenja Kijevske Rusi.

Odavno se osjećala potreba da se svećenstvo i redovništvo Subotičke biskupije upozna sa bogatom tradicijom Istočne Crkve i da se time započne jedan svestraniji dijalog sa našom braćom grkokatolicima rusinske i ukrajinske narodnosti sa kojima živimo u katoličkom zajedništvu na ovim prostorima već više od 250 godina.

Papa Ivan Pavao II. u posljednje vrijeme u nekoliko navrata je upozorio vjernike rimskoga obreda da se nastoje upoznati sa bogatom tradicijom kršćanskog Istoka, kako bi „Crkva disala sa oba plućna krila”, kako sam reče.

Toga dana održana su tri predavanja o povijesti Istočnih Crkava, sa posebnim osvrtom na Crkvu carigradske provenijencije i to slavenskog njezina dijela, zatim o liturgiji iste Crkve (o liturgijskoj godini) te o redovništvu i duhovnosti Istočne Crkve. Predavanja su održali križonosni protorejci grkokatoličke Crkve u nas, Roman Miz, paroh novosadski i Joakim Hološnjai, paroh đurđevački i dekan bački.

U predavanjima uz obilje ilustracija, približili su slušateljstvu veliko bogatstvo svoje Crkve. Svećenstvo i redovnice bili su veoma zadovoljni ovim predavanjima, ali se vidjelo koliko je još toga ostalo nedorečeno i koliko još toga sadrži život Istočne Crkve, pa je predloženo da se ovakvi susreti nastave, a možda i prošire i na one ckrvene zajednice sa kojima nismo u punom jedinstvu, kako istočne tako i zapadne provenijencije, jer prvi preduvjet dijaloga je međusobno poznavanje.

Z. K.

S PAPOM IVANOM PAVLOM II.

Ovo razdoblje života i djelovanja pape našega Ivana Pavla II. obilježio je jedan veliki jubilej istočno - slaven-
skih naroda i neki značajni događaji u zemljama srednje
Evrope. Tako bi se ovaj period Papina života mogao nazvati
najslaveniskijim, jer je veliki dio ovog vremenskog razdoblja
posvetio Crkvi među slavenskom narodima srednje i istoč-
ne Evrope, iako nije zaboravljao ni drugih dijelova Crkve
Božje, osobito onih koji su pritisnuti bilo kakvim nevoljama
ili bijedom.

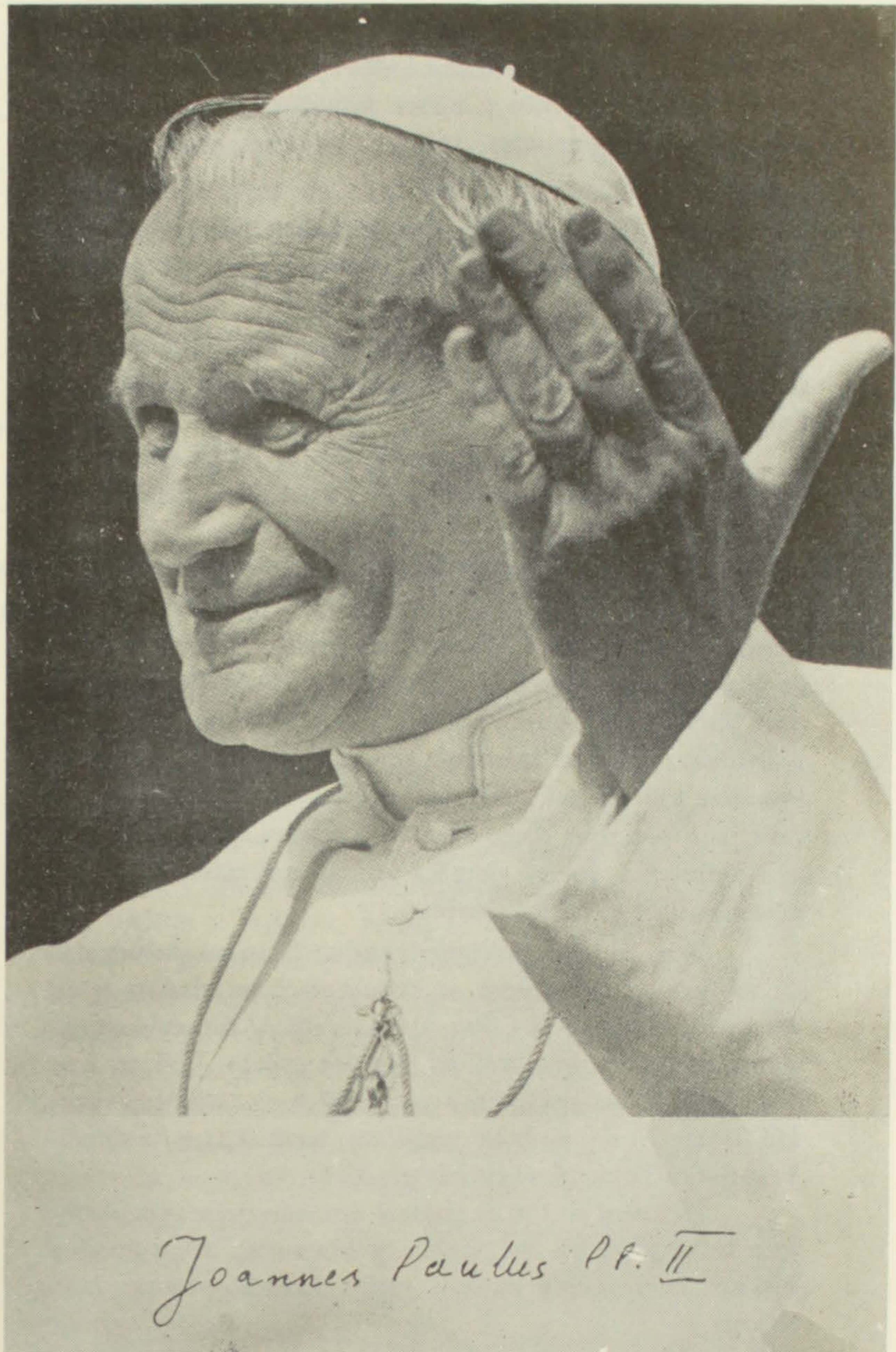
TRPEĆOJ CRKVI MEĐU SLAVENIMA

Srcem majke prima malo hodočašće bugarskih kato-
lika (zapadnog i istočnog obreda) koji su mu došli u pohode
na čelu sa nikopoljskim biskupom Mons. Samuilom Džun-
drinom.

To je drugo hodočašće Bugara katolika u Rim nakon
II. Svjetskog rata (prvo je bilo u vezi sa sv. godinom 1975.).
Hrabrio ih je, više srcem i ljubavlju, nego li gestama i riječi-
ma, jer valjda samo on jedini zna njihovu delikatnu i izuzet-
no tešku situaciju. Zato im šalje apostolskog pronuncija
Francesca Colasuonna.

U stilu nježne očinske ljubavi poziva katoličkog eg-
zarha sjedinjenih istočnjaka Metodija Stratieva iz Sofije da
predsjeda svečanom akatistu u čast Presv. Bogorodice, ko-
jom je sveti Otac želio obilježiti ovu Marijinu godinu sa
svim vjernicima Istočnih sjedinjenih Crkava, gdje slavenski
narodi tvore znatan dio.

Sa puno takta i ljubavi piše najprije istočno - slaven-
skim narodima, Ukrajincima, Bjelorusima i Rusima, apos-
tolski list sa naslovom: "Idite po svem svijetu", kojim želi
obilježiti tisućitu obljetnicu pokrštenja Kijevske Rusi i naro-
da koji su iz tog vrela primili navještaj Evanđelja i učlanili
se u Kristovo Otajstveno Tijelo - Crkvu. A da ne bi bio nep-
ravedan prema sjedinjenoj istočnoj braći koja već stoljećima
žive u punom jedinstvu sa Petrovom apostolskom stolicom,
velikom dijelom u samoj Ukrajini, već 42 godine izvan zako-

na (nakon jedne staljinističke sinode 1946. godine, kada je
Ukrajinska grkokatolička Crkva prisilno pripojena Rusko -
pravoslavnoj crkvi) ali živa u podzemlju, i u velikoj katolič-
koj ukrajinskoj emigraciji po svijetu na čelu sa kardinalom
Miroslavom Ivanom Ljubačevskim, velikim metropolitom i
arhiepiskomopm lavovskim, koji sada čivi u Rimu. Njima
sv. Otac Ivan Pavao II. piše posebno pismo sa naslovom:
"Veliki dar krštenja".

U tom dokumentu, nabrajajući ostale slavenske na-
rode koji su primili krštenje, navodi da su Hrvati bili prvi od
slavenskih naroda koji su primili kršćanstvo.

Na velike proslave tisućite obljetnice Papa šalje veli-
ku delegaciju Katoličke crkve na čelu sa kardinalom, držav-
nim tajnikom Agostinom Casarolijem, te drugim uglednici-
ma iz Kurije i drugih uglednih nadbiskupija po svijetu, a
osobito iz Evrope. Svi ti uglednici, na sebi svojstveni način,
zauzimali su se za slobodu nepriznate Ukrajinske katoličke
crkve, iako je ta tema i sada u liberalizacionim procesima
"perestrojke" i "glasnosti" još uvijek veoma osjetljiva.

To pismo koje je Ivan Pavao II. uputio sovjetskom lideru Mihailu Gorbačovu, svjedoči i koliko je Papi stalo da ti napaćeni narodi, i Crkve u njima, konažno odahnu u istinskom i pravednom miru, ne samo katolici, nego vjernici svih vjeroispovijesti u toj velikoj zemlji. U tom smislu treba tumažiti imenovanje litvanskog prelata za kardinala sv. Rimske crkve, Vincentasa Sladkevičiusa (po prvi puta u povijesti).

Još jedna zemlja i tri slavenska katolička naroda: Česi, Slovaci i Moravci bili su predmet posebne Papine ljubavi i skrbi.

Velike i masovne demonstracije u Pragu i Bratislavi za nutarnju slobodu Crkve u Čehoslovačkoj posebno su se dojmile sv. Oca.

Ova su dva naroda kao malo koji narodi u povijesti jasno u tim demonstracijama ispovjedili svoju vjeru u Isusa Krista i svoju vjernost Katoličkoj i apostolskoj crkvi. Papi su poznata sva trpljenja tih Crkava, požev od biskupa, kako onih javnih tako i onih "tajnih", pa preko klera, a osobito redovništva, napose ženskoga koje živi u koncentracionim logorima njih po nekoliko stotina u veoma skućenom prostoru, bez potrebne njege i bez mogućnosti legalnog primanja podmlatka, pa do vjernika koji su prikraćeni u svojim najosnovnijim ljudskim pravima.

Zato su vatikanski uredi poduzeli sve moguće da dođe do jednog sporazuma sa čehoslovačkom vladom u cilju poboljšanja stanja Crkve u toj zemlji. U tim su nastojanjima Vatikana solidarni svi biskupi svijeta, koji su kao primjerice i naši biskupi sa svoga proljetnog zasjedanja, poslali izraze svoje podrške praškom nadbiskupu kardinalu Františku Tomašku (devedesetgodišnjaku).

Učinjeni su i mali pomaci u smislu rješavanja postojeće teške situacije. Sv. Stolica je imenovala dva pomoćna biskupa nadbiskupiji praškoj, mons. Lebedu i mons. Jana Sokola.

Mali je to pomak naprijed kada još devet slovačkih i čeških biskupija nemaju ni biskupa, ni apostolskog upravitelja. Valja pomoći Papi molitvama i žrtvama da bi čim prije došlo do rješenja te mučne situacije Crkve u toj zemlji.

PO DALEKIM CESTAMA SVIJETA

Papa nastavlja, svoja teška apostolska putovanja. Ovoga proljeća učinio je svoje deveto putovanje po zemljama Latinske Amerike. Ovoga puta je posjetio Urugvaj, Boliviju, Peru i Paragvaj. Na ovom apostolskom putu Papa je susreo veliko more ljudske bijede i trpljenja. Imao je konkretnu priliku da načela o društvenoj nauci, koju je nedavno izložio u svojoj najnovijoj socijalnoj enciklici, provede u praksu.

Sa zadivljujućim poznavanjem problematike veoma hrabro se upušta u konkretnu situaciju pojedinog naroda ili Crkve, dajući joj zadivljujuće sugestije za rješenje postojećih kriza, znajući da će se često puta teško zamjeriti bilo

vladajućoj hunti ili političkoj partiji, ali on hrabro naviješta Evanđelje bez straha od bilo kakvog rizika. I na ovom putu Papa je postavio još jedan rekord: na njegovoj Misi u Limi sabralo se oko dva milijuna ljudi.

BRIGA ZA SVE VEĆI KATOLICITET CRKVE

U nedjelju 29. svibnja o. g. papa Ivan Pavao II. na koncu svečane Mise, pod kojom je zaređio 69 svećenika, navijestio je svoju odluku da će 28. lipnja na konsistoriju imenovati 25 novih kardinala. Novi kardinali su iz 18 zemalja svijeta i sa svih pet kontinenata.

Dvije nama susjedne Crkve dobile su kardinala, austrijska u osobi bečkoga nadbiskupa Hermana Groera i mađarska u osobi nadbiskupa i primasa ostrogonsko - budimpeštanskog Paskai Laszla.

Posebnu su pažnju privukla imenovanja za kardinala dvojice visokih funkcionera u Vatikanskom državnom tajništvu - mons. Somala i mons. Silvestrinija. Mnogi u tim imenovanjima vide ostvarenje daljnje reforme kurije koju je sv. Otac već odavno navijestio. Svakako je značajno kako je i ovim imenovanjima Crkva dobila na svom katolicitetu, ne samo u evropskom nego u svjetskom smislu riječi. Crkva i po kardinalima postaje sve općenitija, sve katoličkija, što svakog katolika ispunja svetim ponosom i radošću, da se toliko proklamirana jednakost svih naroda negdje u praksi provodi.

PAPINA LJUBAV PREMA NAŠOJ CRKVI

Sa toliko delikatnosti Papa nastoji zasvjedočiti svoju ljubav prema Crkvi u svakom pojedinom narodu. Mi mu to velikom zahvalnošću priznajemo i ljubavlju uzvraćamo. Za njega nema velikih i malih naroda, on za svaki narod ima specijalno mjesto u svom srcu. Tako je crkva u našem narodu apostrofirao u nekoliko navrata, ali uvijek sa puno takta i razumijevanja naše ne baš lake povijesne situacije.

Kada je u svojim nedjeljnim nagovorima za "Anđeo Gospodnji" predstavljao svijetu velika Marijanska svetišta, pojedinih naroda, učeći tako Crkvu Božju "marijanskoj geografiji", kako to on sam reče, veoma je lijepo predstavio naše narodno svetište, Mariju Bistricu, iznijevši obilje povijesnih podataka. Naglasio je da se hrvatski narod "kad god bi se nalazio u nevolji, obraćao svojoj Majci". A primajući skupinu mladih Hrvata iz različitih krajeva naše domovine, posebno je istakao: "Hrvatski je narod tijekom stoljeća uz nemale žrtve stajao na braniku evropskog kontinenta, čuvajući kršćansku vjeru i kulturu".

Papa sa puno ljubavi prima i druge narode iz naše zajedničke domovine i to ne samo one katoličke, nego i one drugih naroda, osobito pravoslanih, koji se nađu u Rimu na uobičajenim susretima sa Papom. Tako su već postali tradicijom susreti predstavnika Makedonske pravoslavne crkve i

drugih kulturnih ustanova iz te Republike na blagdan sv. solunske braće Ćirila i Metoda, na njihov blagdan 24. svibnja (po julijanskom kalendaru). Ove godine je ravno 20 godina tih susreta.

Sa posebnom smo radošću primili vijest da je sv. Otac Ivan Pavao II. 8. lipnja primio u okviru generalne audijencije srijedom pjevački zbor svećenika Bačke pravoslavne eparhije na čelu sa njihovim direktorom, protom Vo-

jislavom Stojom i dirigentom Žarkom Srdićem. Tom ih je zgodom oslovio i po njima poslao pozdrav patrijarhu srpskom, gospodinu Germanu.

Značajan je to datum u povijesti naših domaćih ekumenskih zbivanja. Hvala sv. Ocu i za tu pažnju i ljubav, kojom nam pomaže da što izvornije živimo i svoja ekumenska nastojanja.

L I K

R I M V A T I K A N

PRVO GOSTOVANJE SRPSKIH PRAVOSLAVNIH SVEĆENIKA U RIMU

Hor sveštenika Srpske Pravoslavne crkve, Eparhije Bačke proveo je svoje prvo 10-dnevno gostovanje u Italiji /Padova, Firenca, Rim, Vatikan/ od 2. do 12. juna.

Uprava hora sa predsjednikom protojerejem Vojislavom Stojom i dirigentom protom Žarkom Srdić, ostvarila je tako svoje zamisli da nakon gostovanja zbora u Austriji kao gosti kardinala Königa, zatim gostovanja po Švicarskoj i Njemačkoj, budu gosti Rima i sudjeluju u audijenciji kod sv. Oca. Zbor je bio sastavljen od 31 člana pastoralnih i penzioniranih svećenika, a pratilac u svojstvu prevodioca bio je katolički svećenik Antun Kopilović iz Novog Sada.

Jedno ovakvo gostovanje mogli bismo nazvati „karanom dijaloga”. Zbor je imao prilike predstaviti ljepotu svog liturgijskog pjevanja i visoku kvalitetu svojih skladatelja kao što su Mokranjac, Stanković, Sinik. Crkva Padove, Rima i Loppiana pokazala je veliku pažnju i susretljivost u gostoprimstvu.

Prvi dio gostovanja bio je centriran oko Padove. Svećenici su bili smješteni u kući časnih sestara sv. Franje Saleškog i tamo doživjeli kako jedan stari red može imati modernu ulogu u Crkvi: svojih kontemplativnim čivotom pružaju umornim hodočasnicima, pa i turistima, duhovnu atmosferu, a prikladnim smještajem i tjelesnu okrepu.

Odatle su svećenici otputovali u Veneciju i u crkvi sv. Marka, na oltaru, otpjevali gromoglasni „mnogaja ljeta”; zatim kratko posjetili baziliku sv. Antuna u Padovi i navečer su imali koncert u dvorani pape Pia X u Padovi.

Sutradan na putu za Rim, posjetili su čuvenu katedralu u Firenci i prekrasnu krstionicu bizantskog stila, u kojoj su ne samo privukli pažnju turista pjevanjem Očenaša, nego i stvorili atmosferu molitve. Skoro su mnogima oteo dojam: prekrasni mozaici ove krstionice se ne dožive toliko duboko uz fotoaparate i tumače, koliko uz jednu liturgijsku pjesmu koja je odličan pratilac vizuelnog ugođaja.

Drugi dio, boravak u Rimu od četiri dana, bio je prekratak da bi se hodočasnik mogao nadisati prvokršćanske atmosfere kojom odišu katakombe i grobovi apostolskih pravaka Petra i Pavla; da bi se mogao nagledati prekrasnih um-

jetničkih djela, te da bi zapazio nenametljivo slučenje Crkve Rima, koja želi evangelizirati pod okriljem sv. Oca samim svojim prednjačenjem u ljubavi.

Prilikom obilaska katakombi i mamertinskog zatvora gdje je sv. Petar obratio svoje suzatvorenike i stražare prije svoje smrti, bilo je ganutljivo doživjeti kako se spontano rodila pjesma u čast sv. Petru. U samoj bazilici sv. Petra, omaškom je propala prilika da se otpjeva svečani Očenaš nad grobom sv. Petra, jer je u pola pjesme sakristijsko zvonce najavilo početak vespera uz pratnju orgulja.

Na „audijenciji srijedom” u dvorani Pavla VI. prva mjesta ispred pape doprinijela su oduševljenju, što su svećenici i pokazali gromoglasnim pozdravom „aspolajet despota” čim se Papa pojavio na vratima. Papin pozdrav u kome je ohrabrio ideju „hora svećenika Srpske Pravoslavne crkve da svoju sakralnu glazbu predstavi Crkvi Italije... /slobodan citat/, a posebno Rimu, te gesta zajedničke fotografije ispred cijele dvorane, dok su oni pjevali „mnogaja ljeta”, bio je zaista ganutljiv trenutak. Predajući Papi poklon ispred cijelog Zbora /Mileševski bijeli anđeo - reprodukcija na svili/ predsjednik je otprilike rekao: „Sveti Oče, primite ovaj poklon u znak pažnje sveštenika ovog hora prema vama kao poglavaru Rimokatoličke crkve i kao znak vrednovanja vašeg ekumenskog zalaganja...”

Susret u Tajništvu za jedinstvo kršćana, gdje je svećenike primi zamjenik tajnika mons. E. Fortino, a tumač bio naš zemljak isusovac Stjepan Schmit, svećenici su bili upoznati sa povješću međusobnog susretanja i dijaloga između Katoličke i Pravoslavne crkve, počevši od pape Ivana XXIII preko kardinala Bea-e, pa sve do zadnjeg susreta Ivana Pavla II. i carigradskog patrijarha Dimitriosa. Na pitanje jednog od srpskih svećenika, zašto su tako slabi ekumenski kontakti kod nas, tajnik je odgovorio: „Čuo sam da jako lijepo pjevate i da mnogi od vas dolaze i po 100 km na probe... Katolička Crkva je isto kao jedan zbor: dirigent i mnogi drugi imaju dobre volje... ali sklad i uspjeh uvijek remete oni koji ne dolaze na probe, tj. koji ne uvježbavaju ekumenski duh

Crkve u praksi..." Inače, svećenici ovog zbora nisu nepoznati tajniku Dupree-u jer su se s njime upoznali još u Jeruzalemu prije tridesetak godina prilikom svog hodočašća.

Koncert u bazilici sv. Marije u Transtiberju u Rimu, okupio je predstavnike Crkve Rima i društvenih institucija: delegat vikara grada Rima kardinala Polettija, nadbiskup Clarizzio kao pročelnik za hodočasnike, tajnik iz Tajništva mons. Fortino sa još dvojicom članova, svećenici i bogoslovi iz sv. Jeronima i Slovenikuma, zatim naš ambasador pri sv. Stolicy gosp. Cigoj, naš ambasador kulture pri republici Italiji, predstavnici Radio Vatikana i RAI-2, kao i mnogi drugi, uz prepunu crkvu slušalaca.

Domaći župnik je na kraju u zahvali primijetio: „...nismo prisustvovali koncertu, nego zajedničkoj molitvi”, te članovima zbora uputio ponovni poziv na slijedeću zgodnu priliku.

Gradić Loppiano, gdje žive članovi „Djela Marijina” koji su pomogli pri organizaciji ovog gostovanja preko svoje

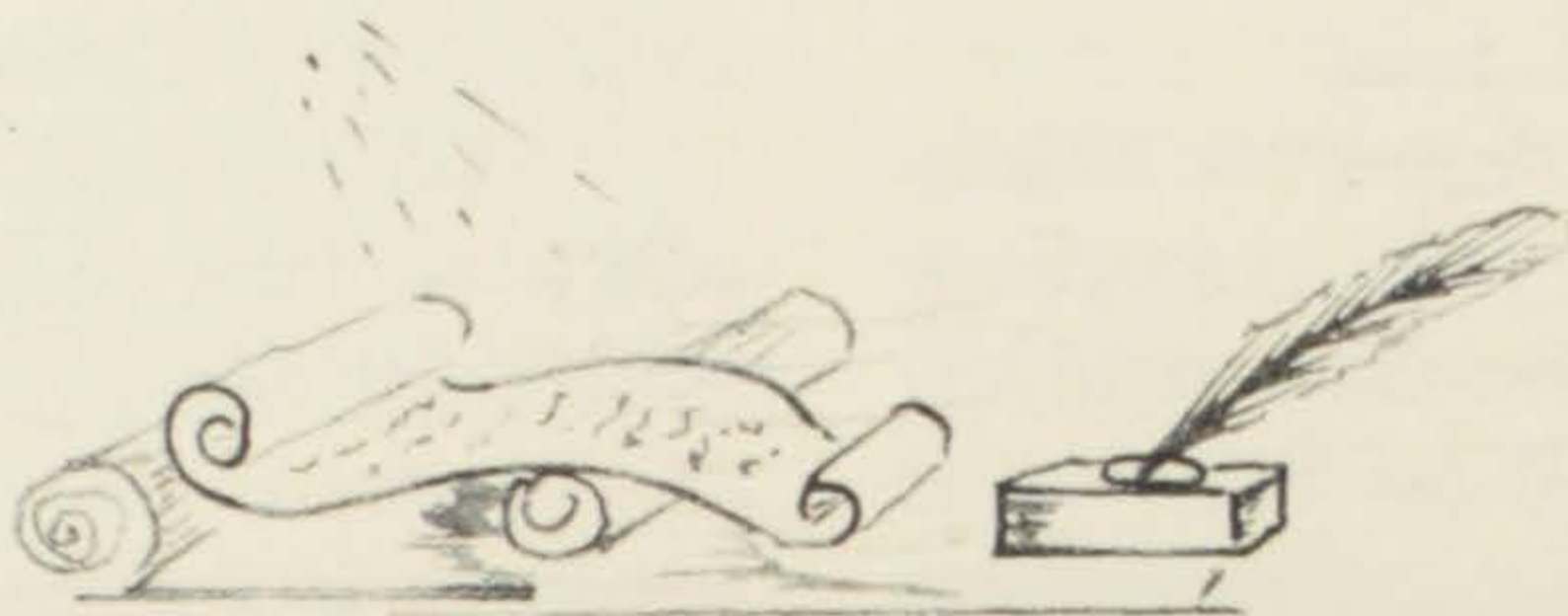
agencije za hodočasnike „oncontri romani” u Rimu, priredio je malu akademiju u čast pravoslavnim svećenicima. U bogatoj duhovnoj i folklornoj atmosferi zbor je ponovno imao priliku da otpjeva nekoliko svojih najboljih skladbi. Ostao je svima utisak da je za iskren dijalog potrebno jako sunce međusobne ljubavi, uvažavanja i prihvatanja.

Glavne karakteristike ovog putovanja u nekoliko riječi:

- Zbor je predstavio Crkvi Italije ljepotu liturgijske pjesme kojom Crkva istočne tradicije, u ovom slučaju Srpska Pravoslavna crkva „veliča Boga i hrani duše svojih vernika /riječi preds. Stojce/ božanskom hranom”.

- Bio je to bratski susret sa Crkvom Rima koja čuva moći svetih apostolskih prvaka, Petra i Pavla, kao i moći sv. Ćirila - apostola Slavena; te ujedno srdačan susret sa sv. Ocem koji je preko ove grupe svećenika želio prenijeti patrijarhu Germanu „jamstvo svoga sjećanja u molitvi”.

ANTUN KOPILOVIĆ

Papa Ivan Pavao II s članovima Hora sveštenika Eparhije Bačke

„RADOSNA GOSPA“ U TUZLI

BOŽJI MILOSNi TRENUTAK CRKVE U ISTOČNOJ BOSNI

Od 5 - 8. svibnja 1988. godine svečano je obilježena 300. obljetnica doseljenja puka i fratarar sa milosnim likom Gospe Radosne Bačke, prvi put okrunjene u Gradovrhu 1685. godine po fra Juri Bačvaninu, iz Gradovrha (pokraj Tuzle) u Bač.

U četvrtak 5. svibnja došla je u Tuzlu grupa mladih iz Bača i drugih šokačkih sela u pratnji svojih svećenika na čelu sa dekanom bačkim Lazarom Ivanom Krmpotićem i o. Josipom Špeharom, poglavarom bačkog samostana i čuvarom milosnog lika Radosne Gospe Bačke.

Svi su oni dopratili milosni lik u Tuzlu. U svečanoj procesiji obučeni u krasne narodne nošnje mladi iz Bačke su su predali mladim bosanskim Hrvatima, također u narodnim nošnjama, milosni lik, koji je svečano unesen u novu tuzlansku župnu crkvu sv. Petra i Pavla i postavljen na javno štovanje puku.

Gvardijan i župnik o. Josip Bošnjaković je srdačno i lijepo pozdravio milosni lik, koji se nakon tri stoljeća ponovo vraća u Bosnu, u pohode. Slijedila je Misa koju je predvodio bosanski provincijal o. Luka Markešić, koji je pozdravio milosni lik i goste, te govorio o značenju štovanja Marijinih likova u životu Crkve.

Poslije sv. Mise o. Mirko Bobaš, franjevac bosanske redodržave, održao je predavanje o povijesti ovog milosnog lika, iznijevši sve poznate podatke o njemu.

Drugi dan, 6. svibnja, slavlje se preselilo u susjednu župu Breške u kojoj se od pamtivijeka štuje Marijino Uznesenje. (To je jedna od pet - šest marijanskih crkava u toj

„Marijanskoj dolini“: Gornje Soli /Tuzla/, Gradovrh, Lipnica, Zvornik, Husino i Breške).

Milosni lik je sa velikom svečanošću unesen u crkvu Marijina Uznesenja, koja se nalazi u temeljitoj umjetnički vrijednoj obnovi.

Na početku je milosni lik Radosne Gospe pozdravi župnik fra Ivan Marić. Euharistijsko slavlje predvodio je provincijal bosanski fra Luka Markešić, a predavanje o Marijinoj ulozi u Crkvi prema nauci II. Vatikanskog koncila, održao je dr Mato Zovkić, generalni vikar Sarajevske nadbiskupije.

Poslije Mise, nakon što je puk dao oduška svojoj pobožnosti, ljubeći i dotičući milosni lik, kako je to dan ranije učinio i puk u Tuzli, vjernici su pogledali „video slike“ sa velikih proslava 300. obljetnice obnovljene crkvenosti među Hrvatima u Bačkoj, koje su održane 12 - 17. kolovoza 1986. godine u Subotici.

Treći dan boravka milosnog lika Gospe Radosne bio je izrazito ekumenski obilježen, kao što i dolikuje kada Majka dođe u posjetu da se oko nje okupe sva njezina djeca.

Euharistijskom slavlju u 17 sati u crkvi u Tuzli predsjedao je njegova uzoritost Franjo kardinal Kuharić, prvi biskup Crkve u Hrvata, predsjednik BKJ i zagrebački nadbiskup. Uz njega je bio nadbiskup vrhbosanski, dr Marko Jožinović, provincijal Bosne Srebrene fra Jozo Markešić i zastupnik subotičkog biskupa mag. Lazar Ivan Krmpotić, dekan bački, te sav kler Tuzlanskog dekanata sa svojim dekanom Markom Hrskanovićem, župnikom iz Živinica.

Gosti na koncertu subotičkog Katedralnog zbora „A. Vidaković“ u Tuzli

Kardinal dr. Franjo Kuharić s predstavnicima vjerskih zajednica

Na slavlju se našao vladika tuzlanski Vasilije Kačavenda u ime pravoslavlja, te najviši predstavnik Islamske vjerske zajednice u Jugoslaviji, reis ul ulema Hadži hafis Husein ef. Mujić, nekadašnji muftija tuzlanski, te predstavnik Starokatoličke zajednice iz susjednih Dubrava g. Josip Kvočić.

Nakon srdačnih i toplih pozdrava kako milosnom liku Gospe Radosne, koji je pravoslavni vladika i poljubio, i uglednom gostu iz Zagreba, slijedio je još srdačniji odgovor kardinala Kuharića. U tom je ozračju započelo liturgijsko slavlje koje je predvodio gospodin Kardinal.

U okviru liturgijskog slavlja mag. Lazar Ivan Krmpotić održao je predavanje o najnovijim smjernicama crkvenog učiteljstva o marijanskom štovanju. Prije svega, naglasio je, nasljedovanje Marijinih vrлина u življenju Bočje Riječi i vršenju volje Božje.

Poslije svečanog euharistijskog slavlja, u 19 sati slijedio je veoma uspješni koncert subotičkog katedralnog zbora "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić.

Koncertni program bio je veoma bogat. Uz neke točke klasičnih majstora na programu su bili hrvatski skladatelji iz Bačke: dr. Josip Andrić, Albe Vidaković, Milan Asić i drugi. Kardinal Kunarić je izjavio da je bio veoma zadovoljan sa izvođenjem ovog koncerta. Posebno su bile zapažene točke naših "kraljica" i "čestitanje materica". Pojedine točke koncerta najavljivao je o. Mato Miloš, karmelićanin iz Sombora.

Na koncertu su bili prisutni i predstavnici društveno-političkih struktura: dr. Zvonimir Stenek, predsjednik Komisije za odnose sa vjerskim zajednicama Bosne i Hercegovine sa tajnikom iste komisije Amirom Smailovićem, te predsjednik iste komisije pri SO Tuzla, Ivica Bartek i tajnik Muhammed Bakalović.

Sav taj skup, osim predstavnika Islama, koji su radi ramazanskog posta izostali, našao se i oko zajedničkog stola, za kojim je kardinal kao "domaćin" ponudio svakog sustolnika sa komadićem svje žeg "bunjevačkog salašarskog kruva" i čašicom tavankutskog vina, koje su donijeli subotički hodočasnici.

ZAVRŠNO SLAVLJE U ŠIKARI KOD TUZLE — 8. svibnja

Od ranih jutarnjih sati slijevalo se mnoštvo prema novoj crkvi sv. Franje u selu Šikari, koje pomalo postaje predgrađe velikog tuzlanskog industrijskog centra.

Bili su to hodočasnici iz gotovo cijele Bosne, a osobito iz tuzlanske okoline, te sa šest autobusa iz Bačke, potomci onih odseljenika koji su prije tristo godina otišli iz ovog kraja u Bačku da bi sačuvali svoju vjeru i narodnu samobitnost, te subotički katedralni zbor "Albe Vidaković".

Slavlje počinje svečanim ulaskom milosnog lika Gospe Radosne. Procesiju predvode gvardijan bački i gvardijan tuzlanski. Slijedi duga povorka u prekrasnim narodnim nošnjama, kako bačkih Šokaca, tako i hrvatskih vjernika iz gotovo svih krajeva Bosne.

Slijede pozdravi provincijala bosanskog fra Luke Markešića, generalnog vikara dr. Mate Zovkića; on je zastupao nadbiskupa sarajevskog, koji je morao radi neodgovodivih poslova još toga jutra otputovati.

Kardinal započinje svečanu koncelebraciju sa biskupom banjalučkim Alfredom Pichlerom, te zastupnicima nadbiskupa sarajevskog i biskupa subotičkog, koga je radi neodgovodivih obaveza u biskupiji, zastupao bački dekan mag. Lazar Ivan Krmpotić.

U svojoj prekrasnoj homiliji kardinal naviješta evanđelje i civilizaciju ljubavi kao jedinu budućnost ne samo Crkve i svijeta u Bosni, nego po cijelom svijetu. Ističe posebnu ulogu Marijinu u gradnji toga boljeg svijeta. Posebno je bio dirljiv momenat kada je kardinal citirao jedan stari spis u kojem vjernici ovoga dijela Bosne (iz 1581. godine) mole papu da ih "u viri ukripi" i "blagoslovom svojim utiši" i nadovezao je:

"Evo ja vam dolazim, da vas "u viri ukripim i blagoslovom utišim". U tom se je trenutku moglo vidjeti da su i mnoga tvrda bosanska muška oka zasjala suzom.

Grupa hodočasnika iz Bačke u Šikari kod Tuzle

Kardinal se često navraćao na misao kako je kao kardinal i nadbiskup zagrebački došao počastiti tešku i mučeničku povijest Crkve u Bosni.

To je uopće prvi posjet jednog kardinala Crkvi u ovom kraju u cijeloj njezinoj dugoj povijesti.

Slijedila je ispovijest vjere. Mnoštvo od desetak tisuća ljudi molilo je jednim srcem i jednim ustima. Zatim prikazna procesija darova sa drvima zemlje i rada ljudskih ruku iz Bosne i Bačke.

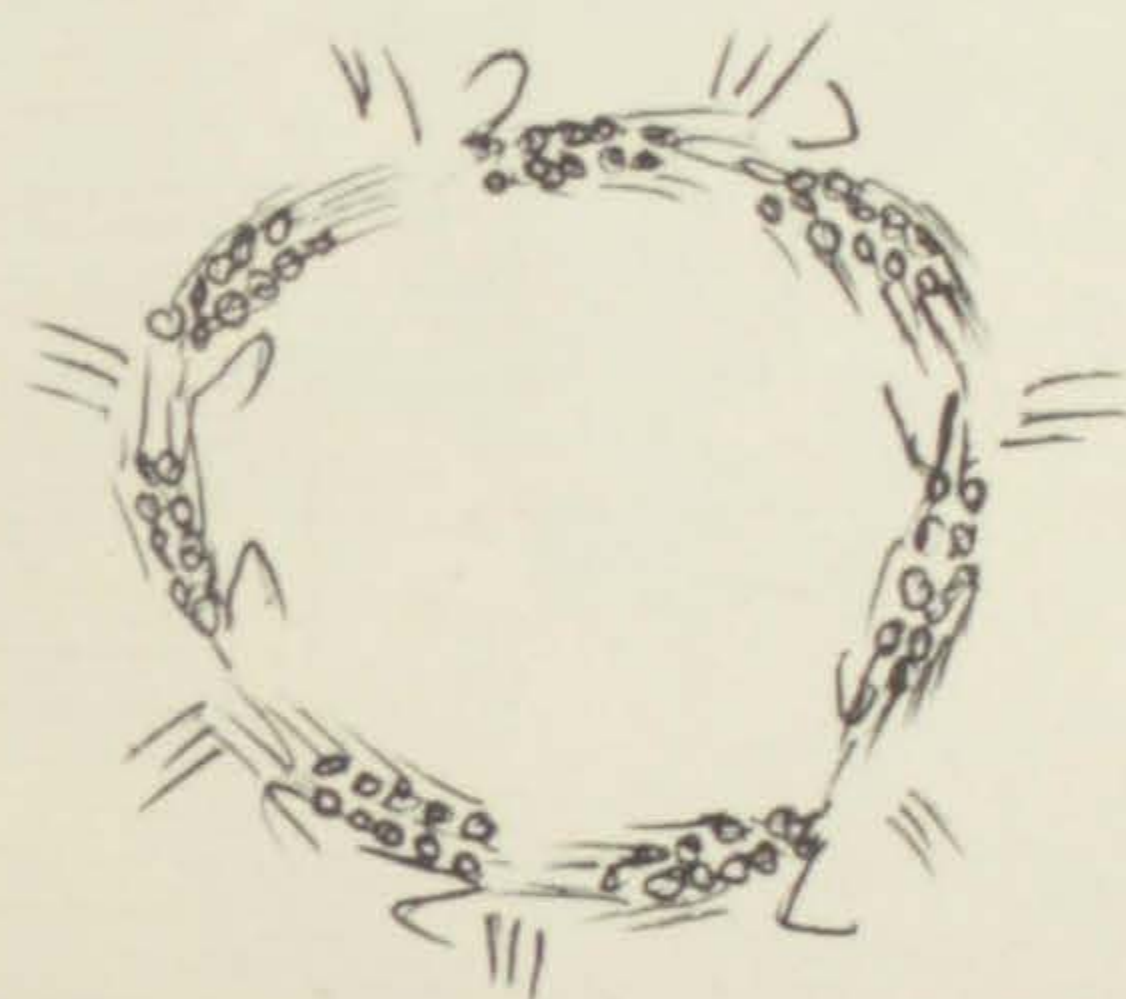
Bački Šokci donose svoje karakteristične darove, lijepo izvezene otarke sa utkanim datumima; donose ploču koju su prošle godine donijeli da obilježe 300. obljetnicu svoga doseljenja u Bačku ili bolje, odseljenja iz Bosne. Bunjevački Hrvati iz Subotice donose kopiju lika Radosne Gospe Bačke, koja će kao dar Bosni ostati kao spomen na ovaj događaj. Ta kopija ovoga lika bit će izložena u novoj tuzlanskoj crkvi da nastavi okupljati vjernike.

Euharistija se nastavlja, klancima odjekuje molitva i pjesma velikog vjerničkog skupa. Nakon sv. Pričesti koju dijele deseci svećenika iz Bosne i Bačke, kardinal blagosivlja kopiju milosnog lika Gospe Radosne i pred cijelim skupom dotiče kopiju do originala, na što vjernički skup odgovara spontanom pljeskom, a zatim slijedi posveta, koju je kardinal spontano izgovorio pred milosnim likom posvetivši joj ne samo Crkvu, nego sve ljude koji žive u ovim prostorima.

Završnu riječ izgovorio je bački dekan Lazar Ivan Krmpotić (koja je u cijelosti objavljena u ovom broju "Bačkog klasja" na 2. stranici, kao uvodnik). Zahvalio je svima za dolazak i sudjelovanje, ali je naglasio da je ovo samo prvi dio slavlja, a da slijedi i njegov drugi i završni dio u Baču, 2. listopada o. g. kada će Marijina godina u Bačkoj biti zaključena i obilježena znanstvenim skupom i završnim euharistijskim slavljem, koju će predvoditi njegova uzoritost kardinal Franjo Kuharić. Sve prisutne je pozvao na tu svečanost u Bač.

Šokac i Šokica iz Bačke sa spomen pločom

Vlc. Lazar I. Krmpotić čita „Riječ zahvale”
(vidi 2. stranicu ovih novina)

Kardinal je toga poslijepodneva obišao gotovo sva katolička sela u tuzlanskoj okolini "tišeći i kripeći" narod u "viri otaca", a govor kojim se oprostio od franjevačke zajednice u Tuzli i ondje prisutnih svećenika, trebao bi ući u anale naše crkvene sadašnjosti, gdje je vizionarski orisao ovaj povijesni trenutak Crkve, ne samo u našem hrvatskom narodu, nego općenito u životu suvremenog svijeta i sve to povezao sa Marijinom godinom i uopće njezinom ulogom u životu suvremene Crkve i svijeta.

Ova će posjeta milosnog lika Radosne Gospe Bačke i hrvatskog kardinala ovom dijelu Bosne biti duboko obilježena u mnogim dušama i u životu Crkve u tom kraju ne samo kao događaj ove godine, nego ovoga stoljeća, a možda i tih minulih stoljeća. Bio je to uistinu trenutak Božji za ovaj dio Crkve u Bosni!

L I K

Mnoštvo vjernika na svečanosti u Šikari kod Tuzle

UMRO SVEĆENIK PÁLINKÁS SÁNDOR (1914 – 1988.)

Umirovljeni župnik Malih Pijaca, Pálinkás Sándor živio je 17 godina u svećeničkom domu svetog Josipa u Subotici. Rođen je 1914. godine u Temerinu, gdje je pohađao pučku školu. Gimnaziju je pohađao u Somboru i u Travniku, a studij teologije završio je u Sarajevu. Nakon svećeničkog ređenja 1939. godine bio je kapelanom u subotičkoj župi sv. Marije odakle se brinuo za vjernike na Kelebiji. Kao kapelan djelovao je još u Čantaviru, u župi sv. Petra i sv. Terezije u Subotici i u Bečeju. Samostalno je upravljao župom Temernin, Bačko Gradište i Male Pijace. Umro je providen svetim sakramentima 23. ožujka 1988. godine.

Bio je kvalificirani kateheta. Jedan ga je od njegovih župnika pohvalio kako je kao kateheta osobno i poimence poznavao svih svojih 800 đaka! Krasile su ga vrline društvenog, vedrog, radišnog i vrlo pažljivog svećenika.

Volio je svećeničko društvo. Puno je vremena provodio u krugu svojih župljana. Nakon teške prometne nesreće pokojnik je dvije godine proveo u besvjesnom stanju. Posljedice te nesreće gušile su ga više od dvadeset godina. Sve se više gubio duhom. Stariji Subotičani ga dugo neće zaboraviti. Četiri godine svog mladog svećeničkog života posvetio je župljanima svete Terezije. Divno je pjevao i lijepo propovijedao. Doklegod je mogao pomagao je subotičke župnike.

Bilo je vrijeme uskrasnih ispovijedi kad je na molbu svojih rođaka sahranjen u rodnoj župi - Temerin. Temerinci su napunili svoju veliku crkvu. Okupilo se tridesetak svećenika. Sprovod je vodio sam g. Biskup. Sahrnjen je u predvečerje Blagovijesti. Neka Gospodin bude milostiv sudac svome sluzi. A mi ga se spomenimo u svojim molitvama.

SB

MARIJINA GODINA

KRALJICA APOSTOLA - MAJKA SVEĆENIKA

Jedan od najljepših dokumenata Novoga Zavjeta svakako je Poslanica Hebrejima. To je velelijepi spjev Isusu Kristu - Sinu Božjemu jedinom Velikom Svećeniku Novoga i vječnoga Saveza. O Kristu Isusu imamo puno članaka vjere što mi, vjernici, vjerujemo. No, jedan od najvažnijih članaka vjere u Isusa svakako je to da je Isus Otkupitelj ljudi.

U našem vremenu Ivan Pavao II. još dublje je pronikao u ovaj članak vjere da je Isus upravo po svojoj funkciji - služenja „Otkupitelj ljudi”. Isus se zato rodio i došao na svijet da po Očevoj volji izvrši djelo otkupljenja. Kada je „došao njegov čas”, to je bio čas predanja, žrtve iz ljubavi na križu, to je bila smrt i uskrsnuće - pobjeda nad silom smrti, grijeha i zakona. To je bio i jest čin Kristova života po komu je osmislio svoje zemaljsko postojanje za Boga i za nas. Neizreciv i neponovljiv čin otkupljenja.

Sada, kada je Isus u „slavi Očevoj” s desne strane Sile Božje i u našoj ljudskoj naravi, Krist vrši poslanje Posrednika, Zagovornika, Otkupitelja. No, razumijemo da je uloga posrednika, žrtvovatelja, molitelja u biblijskoj tradiciji ULOGA SVEĆENIKA. Krist je JEDINI PRAVI SVEĆENIK, jer je taj svećenički čin i poslanje u sebi izvršio jednom i zauvijek, ali čin koji traje do punine vremena „kad bude Bog sve u svemu” prema riječi Knjige Otkrivenja. Kristova Velikosvećenička služba traje u Nebu s „desne Očeve” do kraja svijeta. Ali je Isus posve slobodno pozvao sve vjer-

nike da postanu sudionici njegove svećeničke službe. Radi toga će vjernik apostol Petar nazvati „sveti puk - kraljevsko svećenstvo”. Međutim, u izgradnji Crkve KOJA JE Tijelo Kristovo neke je Gospodin pozvao da na posve osobit i poseban način sudjeluju u njegovom svećeništvu i *nastave njegovo svećeničko djelo* te budu subaštinici njegove svećeničke službe, poslanja i nastavka djela Otkupljenja koje u otajstvu traje do konca svijeta. Nikada nećemo moći do kraja dokučiti dubinu Učiteljeva srca kada je odabirao Apostole i djelio im božansku vlast da u njegovo ime i njegovom snagom čine njegova djela.

Razmišljajmo dalje na poseban način o Djevici Mariji u odnosu prema Kristu - Svećeniku. Da bi Gospodin izvršio to poslanje, on je trebao postati i Marijin Sin. Marija je direktno uključena u svećeničko otajstvo Kristovo *baš* kao Majka. Taj Božji plan se samo tako ostvario. Ako se u novozavjetnom svećeništvu nastavlja Kristovo djelo i ako je Crkva Kristovo Tijelo, a jeste, onda je Marija u odnosu na Apostole i novozavjetno svećeništvo u odnosu majke. Božjom logikom na temelju Objave smijemo je na osobit način smatrati Majkom svakog svećenika u Novom Zavjetu, koji je upriličen Kristu - Svećeniku. O ti naši svećenici, pod majčinskim srcem Marije - koliko su sretni! To je razlog da se u marijanskoj godini podsjetimo te istine i stavimo naše svećenike pod njenu majčinsku skrb. Nema katoličkog svećenika koji nije Marijin - marijanski! Molimo da bude trajno duhovno raspoloženje i u njima i u nama. Majčinska briga i majčinska ljubav neka ih potiče, čuva i vodi da vrše Kristovo poslanje, živeći istinu i svjedočeći svetost.

An K.

Radosna Gospa Bačka

Marijina djeca

SUBOTIČKA BISKUPIJA

NAŠA JE BISKUPIJA 20 GODINA

Još je mnogima od nas u svježem sjećanju 30. lipanj 1968. Činilo nam se da je tada bijela Subotica bila „mali centar svijeta”. Oko katedrale više od 20.000 vjernika, oko oltara svi naši svećenici, na svečanom podiju Kardinal Franjo Šeper, pronuncij Mario Cagna, 28 nadbiskupa i biskupa iz cijele naše Domovine i gosti iz drugih zemalja. Subotička biskupija postaje samostalna. U duhu odredbe II. vatikanskog Sabora prva se pokazala zreloom da se ustanovi na ovim Bačkim prostranstvima nova biskupija. Jasno određeni teritorij, vjernici - katolici postaju jedna obitelj, pod jednim Pastirom i očituje se jedna, sveta, katolička i apostolska Crkva u punom značenju te riječi baš ovdje kod nas. Zajedništvo više Naroda, sjedinjeni pod zaštitom sv. Pavla, nastavljaju svoj povijesni hod crkvenosti sa novim zadacima, planovima i željama. Stoji ovdje Crkva, ona Kristova na ovom teritoriju kao „Svjetlo Naroda” kao Sakrament Krista da okuplja u jedno sveto Kristovo stado, da se raste u istini i ljubavi, da se hrani Riječju i Euharistijom, da svjedoči nadu „pred onima koji to traže”. Od tog povijesnog početka prošlo je 20 godina. Nije to puno i nije značajno da bi ova godina bila jubilara, ali je dosta da se datum ne zaboravi i da se malo zaustavi u razmišljanju.

Mnogo se stvari dogodilo u tom vremenu. Sva reforma II. vatikanskog Koncila čekala je Biskupa, svećenstvo i narod Božji. Svojski se radilo. Nastavljen je započeti rad: novo sjemenište, sve crkve su obnovljene, preuređene. Gradi se poneka nova, izgrađen je svećenički dom, obnovljena katedrala. Organizira se pastoral, izrađuje pastoralni plan, osnivaju se biskupska vijeća. Izdaju se vlastiti katekizmi, organizira rad sa mladima, obiteljima. Sve je poprimilo novi zamah - makar je taj rad i prije postojao. Da ga nije bilo, nikada Subotička biskupija ne bi sazrela da postane samostalna. U tim godinama hodočastilo se u Rim, Lurd, Jeruzalem. Sudjeluje se u proslavi Jubilarne godine 1974-75. Slavi se jubilej 1000 godišnjice pokrštenja Mađžara. Kroz više godina se slavi 1300 godina kršćanstva u Hrvata. Radi se, slavi se, uključuje se u sve ono što se događa u općoj Crkvi i u Crkvi u Domovini. No, bilo je vremena kada nas pohodiše teške kušnje. Sjemenište „Paulinum” se skoro ispraznilo. Manjak duhovnih zvanja. Sve više imamo sprovoda, a sve manje krštenja. Svagdašnji pričesnici pomalo umiru, a novi ne dolaze. Val indiferentnosti zahvaća mlade. Kler se pomalo osjeća umornim. Prvi polet kao da je splasnulo. Prvi zanos malo ohladnio, prvi uspjesi pomalo izostaju. Hodamo u teškim vremenima malo umorno, ali ne umoreni. I sada je na osobit način s nama Bog koji vodi povijest. Puni smo pouzdanja. Sunce sjaji nad našim danima. Molimo novu snagu i novo svjetlo za nova vremena. Znamo taj put. Krist je jednom prošao.

Nama je ostavio da ga slijedimo. Zahvalni smo Bogu za ono što nam se očitovao kroz ovih 20 godina i što nas ne napušta ni onda kada nam je teško. Molimo i nadamo se novim snagama milosti, da se Bog proslavlja među nama i preko nas u svijetu. Tako osjećamo i zahvalni i zabrinuti, ali ne tjeskobni. Osjećamo se i griješni, ali ne očajno. Jednom riječju, osjećamo se živi u Bogu sa molitvom u srcu. Da Gospodin naš obiljem milosti sabrano svoje stado u subotičkoj biskupiji vodi i ravna kroz povijesni hod po svojoj volji!

An K.

u okviru proslave ovog jubileja Subotičke biskupije bila je svečana biskupska Misa koju je prikazao biskup Matija Zvekanović u koncelebraciji više dekana i svećenika u subotičkoj katedrali - bazilici, 30. lipnja 1988. god. u 18 s.

U homiliji na hrvatskom i mađarskom jeziku biskup M. Zvekanović je govorio o svečanom proglašenju Subotičke biskupije 30. lipnja 1968. god.

Na taj način je podsjetio sve prisutne na te svečane dane.

Ova sv. Misa bila je zahvalnica za sve milosti primljene od Gospodina i za sva dobra koja nam je učinio.

ZA ŽIVOT ZA ŽIVOT

AKCIJA: ZA ŽIVOT – AKCIJA: ZA ŽIVOT – AKCIJA

NAČINIMO ČOVJEKA NA SVOJU SLIKU

Da nije dosta samo htjeti i željeti - nego znati i učiniti uvjerali smo se puno puta. Ali, to pravilo želi biti dosljedno u svim oblicima našeg života, pa i tamo, gdje nam takva dosljednost ne odgovara ili se nje ne sjetimo.

Danas bih želio da to primjenimo na jedan veoma važan vid ljudskog življenja, a to je **b r a k**!

Ne znam, da li ću pogriješiti ako kažem, da u svojoj praksi nisam susreo mlade koji se žele uzeti i koji bi u tom svom braku željeli biti nesretni. Dapače, sve najbolje žele! Nadaju se i očekuju...! U tom nema baš nikakve greške. Pogreške dolaze kod onog drugog dijela, a taj je **k a k o**?

Kako postići da te najbolje i najljepše želje postanu barem djelomično stvarnost?!

Ovaj put bismo se samo zadržali kod njihovog stava prema ŽIVOTU. Naime, polazim od činjenice da su na čistu da je njihov bračni i obiteljski život prvenstveno okrenut prema ŽIVOTU, čemu su oni postali „instrument”. Međutim, pod utjecajem pornografije, televizije, loših filmova, lošeg društva..., barometar njihovog stava prema životu često padne jako nisko te se sve svodi na informiranost „na dolje”, dok ona druga, informiranost „na gore” najčešće izostane. A to je velik propust, koji ostavlja velike posljedice. Tu je uzrok čestih iznenađenja Trude se ljudi, ali plodovi su loši ili poluloši. A kad plodovi dođu onda je već kasno. Treba predusresti i to upravo želim!

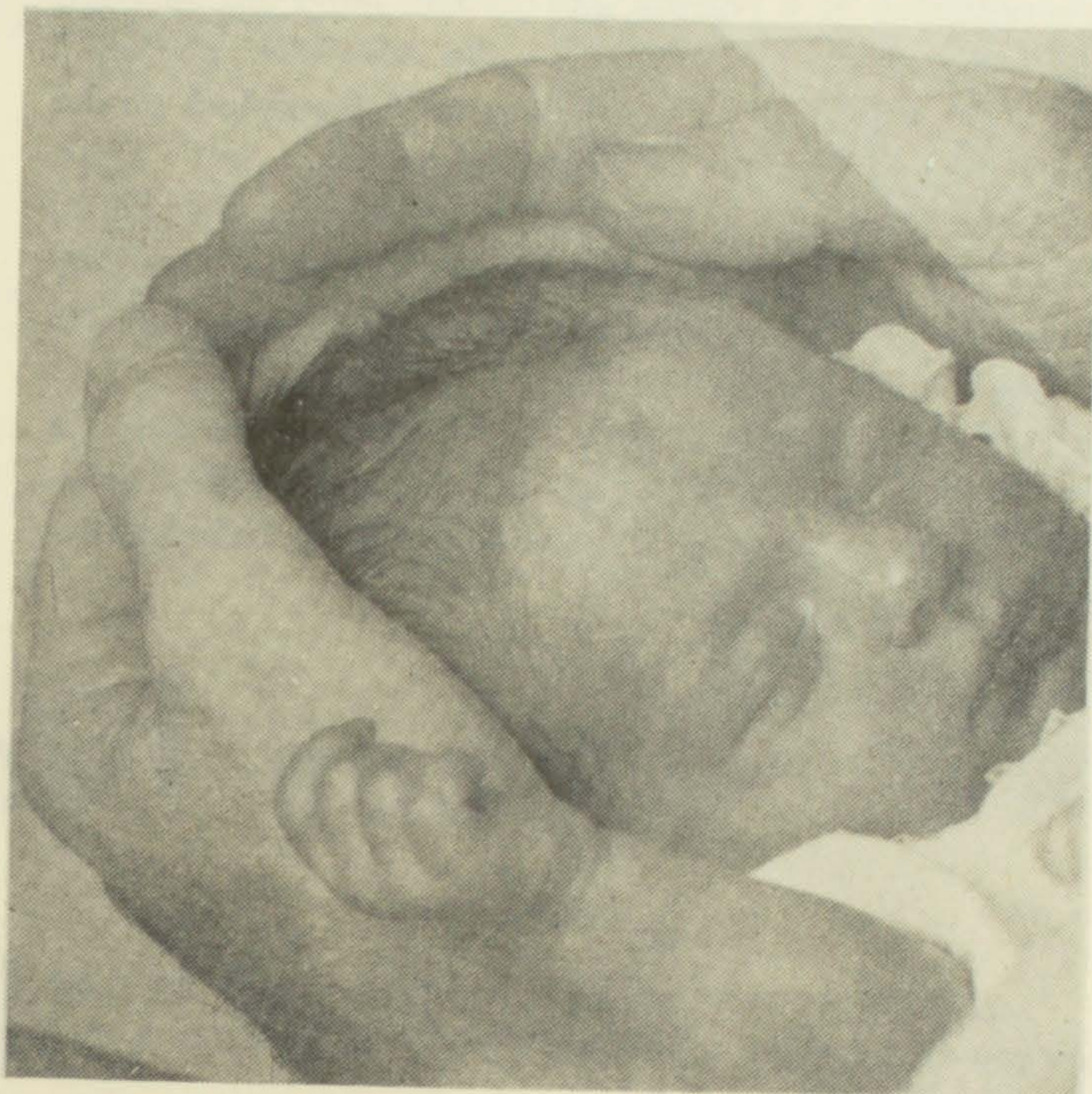
Crkva je naučila od svojega Učitelja visoko vrednovati čovjeka i njegov život, i to od početka pa do kraja! Što je u svijetu sve manje Bog prisutan, a više sve drugo što nije Bog, nužno ćemo imati sve manje dobrih i za kršćanski brak spremnih mladića i djevojaka. To ne dolazi samo od sebe. To treba stvoriti (ne samo željeti i čekati!) Zato bih volio kad bi i ovaj mali doprinos tako prihvatili, kao pomoć!

KRŠĆANSKI JE BRAK SVET

Na prvi pogled ništa novo. Sve nam je poznato. Možda i jeste! No, u konkretnom životu nam to izbjegne.

Tko je to svet? Brak! A, to ste Vi. Vas dvoje ste sveti već od svojeg krštenja: „... hram je Božji svet, a to ste Vi!” Tako kaže Bog. Ali to je svetost koja postoji i izvan braka.

Bračna svetost dolazi po tome, što ste Vas dvoje svojim kršćanskim vjenčanjem ušli direktno u zajedništvo s Bogom Stvoriteljem koji kaže: „NAČINIMO ČOVJEKA NA SVOJU SLIKU - SEBI SLIČNA...” To Bog i Vama kaže.

Dijete ćemo primiti s ljubavlju u obitelj

Kad bismo to pojednostavljeno pučki rekli, onda bi se moglo ovako reći: Vas dvoje koji ste se povezali bračnom ljubavlju i vjernošću, što ste prihvatili da ćete rađati i odgajati djecu, hajdemo sad na djelo! Idemo skupa načiniti novog čovjeka na svoju sliku. Sebi slična! Da, svaki na svoju sliku. Bog na svoju, a vi na svoju. Jer, čovjek ima dušu i tijelo.

Zar ne, da ljudi onda kažu: „isti otac” ili „Ista majka”? Tako isto treba da ljudi uoče na Vašoj djeci i Božje crte...! Jer na krštenju su čak „ponovo rođeni” od Boga te i Njemu pripadaju.

Poznat Vam je ovaj biblijski tekst. Znae da se on prvenstveno odnosi na Božju odluku da stvori prve ljude, ali ne samo njih. Bog tu odluku ponovo i ponovo ostvaruje u svakom novozačetom djetetu. Ali, sad to čini s Vama i po Vama. Vi ste Božji suradnici-sustvoritelji. Svaki novi čovjek će nastati samo ako hoće Bog i bračni drugovi. Jedno bez drugog ne može! Jer je Bog tako odlučio da mu bude potreban i od tog ne odustaje.

SVE TREBA POSVETITI

Ako je to tako, onda je biti o t a c i m a j k a najveći domet za čovjeka! S kime bi još većim mogao čovjek surađivati?! U braku je Božji suradnik i to na najvećem djelu - STVARANJU NOVIH, NEUMRLIH LJUDI! Usporedimo to s bravarom, pekarom, inženjerom, liječnikom...!

Ako je sve ovo istina, onda to daje mužu i ženi veliku vrijednost „na gore”! Također i onima koji se za to zvanje spremaju! Našim mladićima i djevojkama. Kroz ovaj vid sve dobiva novu i veću vrijednost. Na to možemo biti ponosni! Bog nas je počastio! Onda žena više neće biti „predmet” užitka. Muž stiže ime oca od Boga od kojeg dolazi „svako očinstvo”. Bračni čin muža i žene postaje „svet” čin u kojem se bračni drugovi predaju u ljubavi s željom da taj njihov susret urodi novim čovjekom. Tada je i Bog tamo prisutan. (Kako je to onda daleko od onog što se pokaziva na filmu, televiziji...!)

Zato u kršćanskom braku sve postaje „posvećeno”, a što je grešno kao na pr. čuvanje od začeca, seksualno izživljavanje, grubost, abortus, samozadovoljenje itd. treba biti daleko.

SVETOST SAKRAMENTA ŽENIDBE

Da je Ženidba među sedam SVETIH SAKRAMENATA to je jasno svakom tko je pohađao vjeronauk. Jasno nam je također zašto je Sakramenat Krštenja, Euharistije, Krizme... svet. Ali, nam je možda najmanje bilo jasno zašto je Ženidba „sveta”?!

Bog je htio čovjekovu suradnju na dva područja: na duhovnom i na tjelesnom. Sakramentom sv. Reda Bog daje čovjeku-svećeniku toliku vlast, da netko neće nikad dobiti oprostjenje grijeha ako to ne odriješi svećenik. Tako je i s drugim Sakramentima. A po Sakramentu Ženidbe Bog se toliko „solidarizirao” s bračnim drugovima, da samo s njima i po njima nastavlja djelo stvaranja ljudi.

Kolika čast za čovjeka!

Kad to počnemo živjeti i druge učiti, dogodit će se ono što često želimo i čekamo!

MI

POROD POMLAĐUJE

„Liječnici potvrđuju otkriće, koje će iznenaditi mnoge žene. Donijeti na svijet dijete znači podvrgnuti se k u r i p o m l a d i v a n j a .

Porod može ženu osloboditi raznih tegoba glavobolje, oboljelih jetra, slabe probave, frigidnosti, kratkovidnosti”.

Nasuprot mišljenju mnogih žena, još su grčki i rimski i egipatski liječnici tvrdili da porod ne čini ženu starijom, nego je, naprotiv pomlađuje.

Sve, naime, počinje jednim neugodnim, jakim pritiskom koji je dobro poznat svakoj roditelji.

Kad se jedan sat nakon velikog događaja, mlada majka zaljubljeno nadviše nad koljevku svoga novorođenčeta, odjednom osjeti da se njezina utroba bolno grči. To je znak koji najavljuje početak K U R E P O M L A D I V A N J A .

Bolni grčevi su znak kontrakcije maternice. To je razumljivo jer se nakon poroda maternica smanjuje sa 20 na 0 cm, a njezina težina od jednog kilograma na podesetak grama.

Kako se to događa?

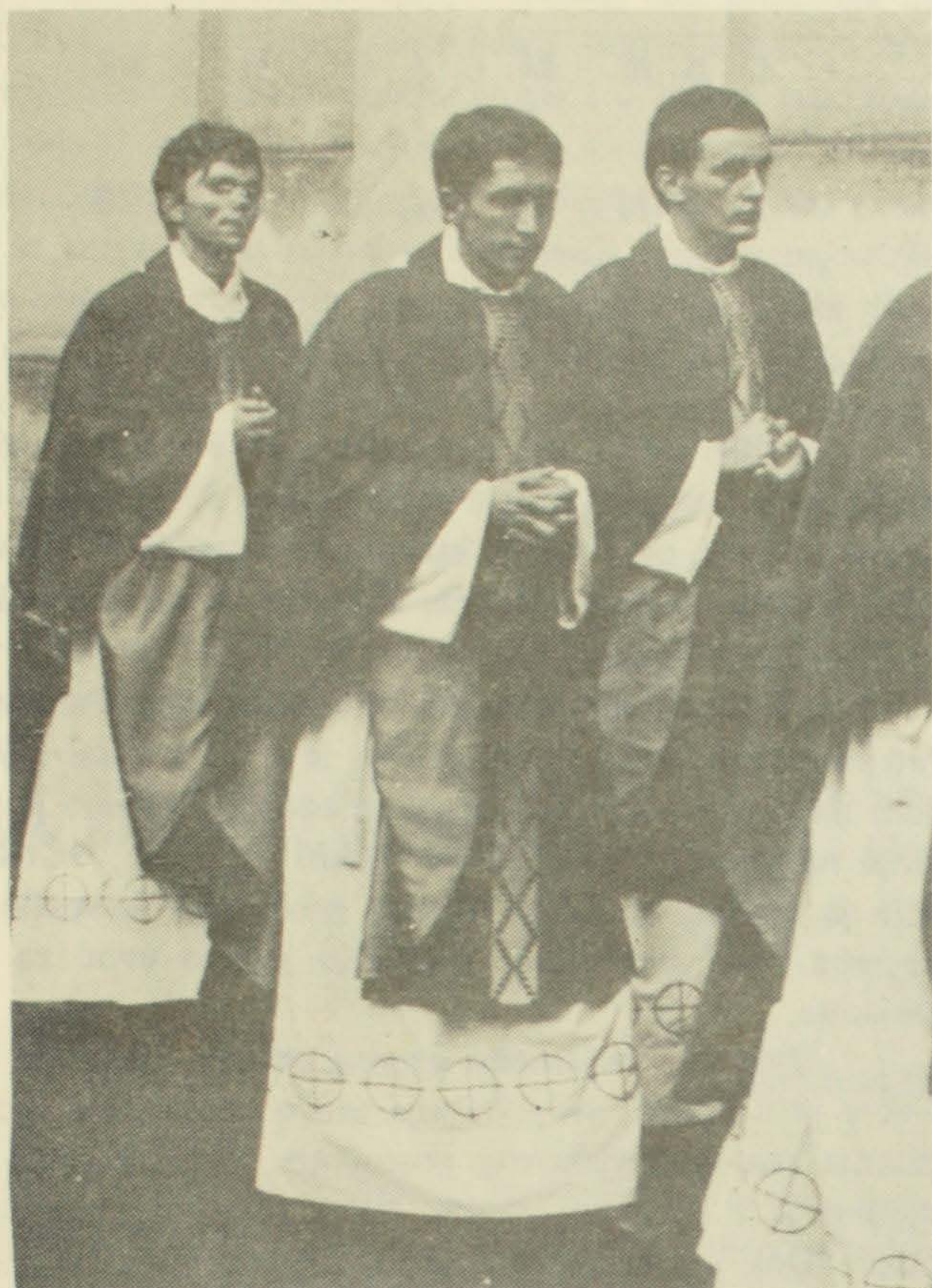
Na scenu ponovo stupaju h o r m o n i koji su i za vrijeme trudnoće bili od primarnog značenja. Oni upravljaju kontrakcijom maternice, a prva im je zadaća da zaustave krvarenje. Zarašćivanje nakon poroda je tisuću puta brže nego kod bilo koje rane. Tkivo koje je olabavilo radi poroda, obnavlja se takvom brzinom da se slični primjeri ne nalaze nigdje u prirodi.

„Kad bismo poznavali biološku tajnu zarašćivanja roditelje - piše profesor Mejer s kalifornijskog univerziteta Palo Alto - i kad bismo znali kako analizirati fantastični proces readaptacije i obnavljanja ženinog organizma nakon poroda, unijeli bismo mnogo svjetla u medicinu stanice ljudskog organizma. A tada bismo neusporedivo uznapredovali u proučavanju karcinoma.”

Od časa kad počinje kontrakcija maternice, ženin organizam, oslobođen brige o čedu, posvećuje se svom obnavljanju, iz kojeg će izići ojačan i pomlađen.”

ONI SU SE ODAZVALI

PRILOG MLADIH

“Bačko klasje” poziva mlade da što više surađuju u našem listu i da ga čitajući zavole!

Prilog mladih uredili Ivica Prčić i Andrija Anišić s grupom mladih vjernika

NE BUDITE SRCA TVRDA

Dragi mladi! Ovaj ljetni broj „Bačkog klasja” svake godine posvećuje dosta prostora duhovnim zvanjima. Zato Vas potičemo da i sami razmišljate o duhovnom pozivu, te da molite za duhovna zvanja, da Gospodin našoj biskupiji i cijeloj Crkvi udijeli sv. svećenika, redovnika i redovnica, koji će biti hrabri navjestitelji Kristovog evanđelja i svojim življenjem i svojim riječima.

U svojim razmišljanjima o duhovnom pozivu, usmjerite svoj pogled na Mariju, koja je znala oslušivati Božji glas i koja je u tom glasu otkrila Božji zov na koji je odgovorila svojim velikim i neopozivim „DA” - „FIAT”, koji je promijenio tok povijesti čovječanstva.

Ako netko od Vas ovih ljetnih mjeseci čuje Božji zov

ne budite srca tvrda - odazovite se i recite s Marijom „Evo službenice Gospodnje. Neka mi bude po Tvojim riječima” ili s prorokom Izaijom kliknite: „Evo me, mene pošalji”... I krenite odlučno i hrabro u avanturu duhovnog zvanja, prisjećajući se Isusovih riječi, koje je više puta ponavljao: „Ne bojte se”! Da, dragi mladići i djevojke, ne bojte se poći za Isusom. Nemojte oboriti oči i okrenuti mu leđa, ako se vaš pogled susretne s njegovim, koji poziva: „Dodi, slijedi me”, jer, ako Vas Isus zove, onda ste sigurno potrebni Crkvi i svijetu. I vjerujte Isusu koji reče da će stotruko primiti oni koji se svega odreću u ovom svijetu i koji njega slijede, i život vječni baštiniti.

Dakle, ako glas mu čujete - ne budite srca tvrda!

A. A.

VIS "PROROCI" U ZAGREBU

Na tradicionalnom festivalu duhovne glazbe pod nazivom "Proslava Uskrsnuća '88" u Zagrebu, sudjelovali su i VIS "PROROCI" iz Subotice. To je drugi put kako oni sudjeluju na ovom festivalu. Na prošlom festivalu žiri im je dodijelio treće mjesto s pjesmom "Uskrsli triumf".

Festival je održan na Bijelu nedjelju, 10. travnja u zagrebačkoj katedrali. Bilo je predviđeno da se festival održi u dvorištu Katoličkog bogoslovnog fakulteta, ali to nije bilo moguće ostvariti zbog lošeg vremena, pa je održan u katedrali.

Sudjelovalo je 32 sastava iz Hrvatske, Kosova, Bosne i Hercegovine i Vojvodine. VIS "Proroci" nastupali su posljednji s pjesmom "Kad me drugi budu pitali". Tekst i glazbu napisao je, već nama poznati, Mladen Matić.

Svojom skromnošću, pristojnošću i originalnošću VIS "Proroci" oduševili su sve prisutne. Mnogi glazbenici su im čestitali kao najboljim izvođačima.

Žiri ovog festivala proglasio je pobjedničkom pjesmu VIS-a "Elektro spiritus" iz Zagreba.

A "Proroci" su izjavili: "Nismo došli pobjediti već pjesmom proslaviti Krista Uskrsloga".

Glazba je govor duše. Odjeća njezinog skrovitog života. Tko pjeva, dvostruko moli - rekao je sv. Augustin. Ovim mladim umjetnicima trebamo od srca čestitati na sudjelovanju i zaželjeti im mnogo uspjeha na narednom festivalu, a iznad svega da ne izgube svoju osnovnu orijentaciju, koju sada imaju - da pjesmom slave Boga.

Vitomir Zečević, Zagreb

DAN MLADIH

DAN MLADIH '88.

DAN MLADIH '88.

PETROVARADIN, 2. svibnja 1988.

Tradicionalni susret mladih vjernika s područja Subotičke biskupije održan je ove godine 2. svibnja u Petrovaradinu. Na ovaj susret sabrali su se mladi iz Sombora, Sente, Vajske, Bača, Selenče, Žednika, Male Bosne, Đurđina, Subotice i Novog Sada.

Do 9 sati smo se okupljali u samostanu Palotinaca u Petrovaradinu. Sam susret počeo je u 9, 15 sati zajedničkom molitvom. Nakon kratkog pozdrava uslijedilo je predavanje na temu: "ŠTO GOD VAM REKNE, UČINITE", koje je održao o. Jakov Mamić, provincijal karmelićana iz Zagreba. Ovo predavanje poslučilo je kao uvod za rad u grupama.

Predavač je između ostalog rekao: Današnja kriza Crkve je duboka i sveprisutnija među nama, te doseže i do pitanja samog čovjekovog postojanja. Ovaj problem Crkve ujedno je i problem mladih, kako to naglašava i sam sv. Otac: 'Dok im dozrijeva svijest o njihovoj vlastitoj osobnosti, potaknuti prirodnim žarom i nesuzdrživom aktivnošću, mladi preuzimaju vlastitu odgovornost da u društvenom i kulturnom životu žele uraditi svoj dio'. Na polju kršćanstva "uraditi svoj dio" znači duboko produbiti svoju vjeru i usavršiti ljubav, tj. potpuno prihvatiti Isusa Krista. Put do Boga i vjere jeste sam - čovjek i to čovjek kao biće zajednice, jer je proizašao iz duboko povezanosti Oca, Sina i Duha Svetoga... čovjek, rođen da bude govor Božji ovom svijetu, govor Božje ljubavi.

Po tom pitanju i pitanju vlastitoga integriteta i poslanja mladi su danas u očajnoj situaciji. Milioni ureda i domova za pomoć nezbrinutim i izgubljenim mladićima i djevojkama ustvari su posljedica pomanjkanja ljubavi prema mladom biću. Čovjek je stvoren kao ljubljeno biće i kada osjeti da nije više ljubljen, tada postaje kukavica i slabić, "socijalni problem", a za rješenje takvoga problema potrebna je vjera i nada u Boga, kojemu smo toliko važni da je samoga Sina svoga predao za nas, da nas spasi...

S druge strane zrcala je čovjekova želja za stvaranjem drugog, suvremenog čovjeka kome Bog više nije važan, niti potreban. Rezultat takvih težnji i shvatanja jeste ravnodušnost i jedan novi tip čovjeka - indiferentni čovjek. Uz ovoga javlja se još i čovjek napretka, čovjek tehnike, filma, novca, uživanja... i još puno oblika u kojima se ljudi žele izraziti, u kojima žele biti "slobodni". U svemu ovome nameće se pitanje: gdje je tu čovječnost i gdje je pravi čovjek. Odgovor: Čovječnost i čovjek imaju svoj izvor u kršćanstvu - u liku Isusa Krista, savršenog čovjeka i u liku Marije - savršene žene...

RAD U GRUPAMA

Nakon predavanja uslijedio je rad u grupama s tri teme: "Marija u otajstvu Krista", "Marija kao suradnica na putu Crkve" i "Marijino materinsko posredništvo". Bili smo podijeljeni u devet radnih grupa i u jednu molitvenu grupu, koja je molitvom pratila naš rad. Ovakav način rada je najplodonosniji, jer u skupini gdje se razmišlja na istu temu i gdje se razmjenjuju iskustva i mišljenja, čovjek najdublje uroni u sege, u vrijednost svog života i vjerovanja. Ne rijetko se desilo da smo odlutali od marijanske teme, ali takvi trenuci iskrenosti i otvorenosti obogaćuju čovjekov život.

Vremena za sve ono što želimo reći jedni drugima nikada nema dosta, pa smo tako i ovoga puta nakon dvosatnog rada u grupama morali prekinuti naše razgovore, zaključivši da je prekratak jedan dan u cijeloj godini da bismo mogli izreći i reći jedni drugima ono što nam je na srcu.

Okrijepljeni sendvičima i sokovima, kao i kratkim kulturnim programom u kojem se pjevalo, recitalo i nat-

jecalo, otišli smo u crkvu da prisustvujemo završetku našeg "radnog" dijela dana. Izlaganja o radu u grupama ostala su nam duboko u srcu, jer svaki predstavnik grupe je divno prikazao njihov rad i tako je više od stotinu mladi razmišljalo na istu temu — o Mariji.

HODOČAŠĆE NA TEKIJE"

Nakon završenog plenuma pješice smo pošli do svetišta Majke Božje - Gospe Sniježne - u Tekijama, gdje smo ovaj naš susret završili svečanom Euharistijom, koju je predvodio novosadski dekan preč. Blaško Dekanj. U ovoj svetoj Misi, osobito u trenutku sv. pričesti doživjeli smo vrhunac radosti, jer nas je Misa i ovog puta uvela u otajstvo Kristova otkupljenja i mi smo sve ono što nam je bilo u srcima položili pred Raspetoga Krista i pred našu nebesku Majku.

Rastali smo se s pozdravom: do iduće godine, kada ćemo se opet sresti da kroz molitvu, pjesmu i razmišljanja zajednički proslavimo Boga.

Lucija

BDIJENJE MLADIH

*"Požurimo i mi zajedno s Kristom, koji se žuri prema Muci i nasljeđujemo one koji su mu izišli u susret. Ne na taj način da po putu prostiremo mladice maslina, tkanine, nakite ili palmine grane, nego, koliko god možemo, prostri-
mo se i mi sami poniznom dušom, iskrenim srcem i pravom nakanom, da primimo Riječ koja dolazi, da na neki način dohvatimo Boga koji se nikada potpuno ne može dohvatiti."*

sv. Andrija Kretski

Uoči Cvjetnice, 26. ožujka 1988. godine, u kapelici sjemeništa "Paulinum" održano je bdijenje mladih. Mladi iz svih subotičkih i okolnih župa okupljali su se do 19, 30 sati kada je započelo samo bdijenje.

Istovremeno je u Rimu, po treći put, ovakav susret vodio sa madima iz cijeloga svijeta i Papa Ivan Pavao II. Tema nam je bila zajednička - usmjerena na Marijin lik. U ovom susretu osluškivali smo što će nam reći Marija, Majka naša i Majka Crkve - naša Učiteljica.

Najprije smo se sabrali i pomolili uz predvođenje vlč. Andrije Anišića. Inače je čitavo bdijenje mladih animirao vlč. Andrija Kopilović, župnik župe posvećene Mariji, Majci Crkve.

Prvi dio susreta započeli smo čitanjem izvještaja sv. Ivana evanđeliste o svadbi u Kani Galilejskoj. U tom odlomku evanđelja čuli smo riječ u kojoj se Marija doista pokazuje kao naša Učiteljica. To je riječ koju je izgovorila za vrijeme svadbe. Pošto je sinu rekla: "Vina nemaju", slugama reče: "Što god vam rekne, učinite" (usp. Iv 2, 5). Upravo je te riječi Papa izabrao za misao vodilju Dana mladih '88.

Nakon kratke šutnje čula se pjesma "Marijo, o Marijo" (pjevanje su animirali p. Marijan Kovačević i s. Mirjam Pandžić). Poslije pjesme pročitana je Gospin hvalospjev: "Veliča duša moja Gospodina", a zatim su mladi, predstavnici pojedinih župa izgovarali zazive molitve vjernika. Poslije svakog zaziva pjevali smo antifonu: "Gospodine, pomози nam da te više ljubimo, Gospodine pomози nam da se više ljubimo!"

Slijedio je drugi dio susrete, tj. razmišljanje o Crkvi koja sluša na temelju pobudnice Pavla VI: "Marialis cultus" (Štovanje Marije): Bogorodica koja sluša. Sv. Augustin je rekao da je Marija Djevica koja sluša, koja riječ Božju prima vjerom, a po vjeri je i začela otkupitelja svijeta. Kao Marija tako i Crkva sluša Božju riječ i vjerom je utjelovljuje u sebi. Nakon razmišljanja na ovu temu, pročitana je Papina molitva za ovaj susret.

Treći dio našega bdjenja posvećen je molitvi. Mladi, svećenici i redovnice spontano su iznosili Bogu svoje molitve u kojima su Bogu zahvaljivali za ovaj susret i molili ga za osobne potrebe i potrebe Crkve.

U četvrtom i posljednjem dijelu ovog susreta pročitana je navještaj Evandjelja o Mariji pod križem, nakon kojeg se prisutnima obratio svojim riječima biskup Matija Zvekanović. On je između ostalog rekao: Marija je bila prva koja je morala dva puta u životu obziljno reći svoj FIAT - neka mi bude. Prvi put ga je rekla na Blagovijest i premda nikada taj svoj "fiat" nije opozvala, nego ga je napose ostvarivala u svom svakodnevnom životu, ipak je Bog želio još jedan njezin veliki FIAT — pod križem! Majka pod križem mora bi-

rati između sina koga je rodila i njegovog otajstvenog "sina" - Ivana, koji je predstavljao Crkvu. Ljudi nisu čuli taj njezin drugi FIAT - nije ga izgovorila ustima, nego srcem. Žrtvovala je svoga sina i tako je postala Majkom čovječanstva - Majkom Crkve...

Biskup je zatim pročitao neke odlomke iz Papine poruke mladima za III. svjetski dan mladih:

"... Sve što god vam rekne, učinite! U tim je riječima izražena nadasve najdublja tajna Marijina vlastitoga života. Ona cijela stoji za ovih riječi. Njezin je život doista bio veliki i trajni 'da' Gospodinu, i to 'da' pun radosti i povjerenja. Marija, puna milosti i Djevica Bezgrešna, proživ-

jela je sav svoj život u posvemašnjoj otvorenosti Bogu u savršenu skladu s njegovom voljom, pa i u najtežim trenucima koji su dosegli vršak na Kalvariji, podno križa. Ona ne povlači nikada svoj 'da' jer je sav svoj život jednom zauvijek izručila u ruke Božje..."

Na kraju susreta izmolili smo molitvu koju nas je Isus naučio moliti - "Oče naš...". Poslije toga je biskup svim prisutnim mladima dao po jednu maslinovu grančicu, koju su mladi poneli sa sobom kući i sutradan u svoje župne crkve gdje su bile blagoslovljene.

Svi smo se razišli u miru, sretni zbog ovog susreta i pripravi za Veliki tjedan u iščekivanju Uskrsnog jutra.

Jelena

TRIBINE MLADIH

MOJ "DA" BOGU

20. ožujka 1988. godine održana je treća ovogodišnja Tribina mladih. Tema je bila "Moje 'da' ili 'ne' Bogu". Predavač je bio dr Tonči Trstenjak, isusovac iz Zagreba. Nakon kraćeg osvrta na današnju situaciju u kojoj je indiferentizam, tj. ravnodušnost, napose prema Bogu, sve češća pojava, razmišljali smo o biti naše teme: Bog je živ! On postoji. Ja vjerujem u Boga Oca i Sina i Duha Svetoga i spremna sam na svaki Božji zov i poticaj reći "da", te poći Kristovim putem... Poći Kristovim putem znači poći putem ljubavi...

Zaključili smo da smo mi kršćani sigurnost, nada, jakost i život ovoga vijeka i naše Crkve samo onda kada ponizno i čista srca kažemo Bogu: "DA"! Bože, neka se u svemu vrši volja tvoja!

BITI MLAD I VJEROVATI

17. travnja 1988. godine vlč. Mirko Mihalj, novinar Glasa Koncila iz Zagreba govorio nam je na temu "Biti mlad i vjerovati". Na početku predavanja nabacio je nekoliko temeljnih pitanja: Zašto vjerujem? Ima li vjera smisla? Tko je Bog i što znači ljubiti Boga? — Bog je NETKO. Netko tko me ljubi najviše na svijetu i tko me čini sretnom... Svi ljudi žele biti sretni i kada bismo ih upitali što znači to biti sretan čuli bismo najrazličitije odgovore: biti sretan znači: imati puno novaca, biti slavan, imati uspjeha, imati vikendicu na moru... Kršćanski, pak, odgovor na ovo pitanje glasio bi: biti sretan znači vjerovati u Boga! Čovjek koji vjeruje u Boga mora suosjećati s ljudima, pomagati im i iskreno ih ljubiti. Ako to ne čini, on istinski ne živi. Najsigurniji put i mladima i starima pokazao je Isus kad je rekao: "Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio" (Iv 15, 12).

Dječiji zbor župe sv. Križa u Somboru

MLADI I SAKRAMENTI

ČOVJEK I RELIGIJA

Peta ovogodišnja Tribina mladih održana je 15. svibnja 1988. godine također u Harambašićevoj ulici br. 7, sa početkom u 18 sati. Ovoga puta govorio nam je prof. dr Aldo Starić iz Zagreba na temu: "Uloga sakramenata u životu mladih kršćana".

Problem sakramenata, odnosno liturgije nije samo problem mladih, već i problem cijele Crkve. Tokom povijesti liturgija - koja je bila središte života prvih kršćana - sve više se udaljavala od naroda i postajala je "liturgija svećenstva". II. Vatikanski koncil pokušao je riješiti taj problem i situacija se danas popravlja, ali još uvijek je mnogim vjernicima teško aktivno sudjelovati na sv. Misi kroz pjevanje, čitanja, molitve vjernih, prinošenje darova... Liturgija je središnji čin Crkve, a središnji čin moga života postat će onda kad bude stvarno ono što jest! Liturgije nema bez nas zato se svi moramo angažirati u liturgiji aktivno sudjelujući u sv. Misi i primajući sv. sakramente, osobito sv. ispovijed i sv. pričest. Liturgija je svijet događanja - svijet koji bez ljudi i bez istinskoga događanja ostaje i bez Boga.

Ova Tribina bila je izvanredna prilika da iznesemo svoja iskustva s područja liturgijskog života u našim župama.

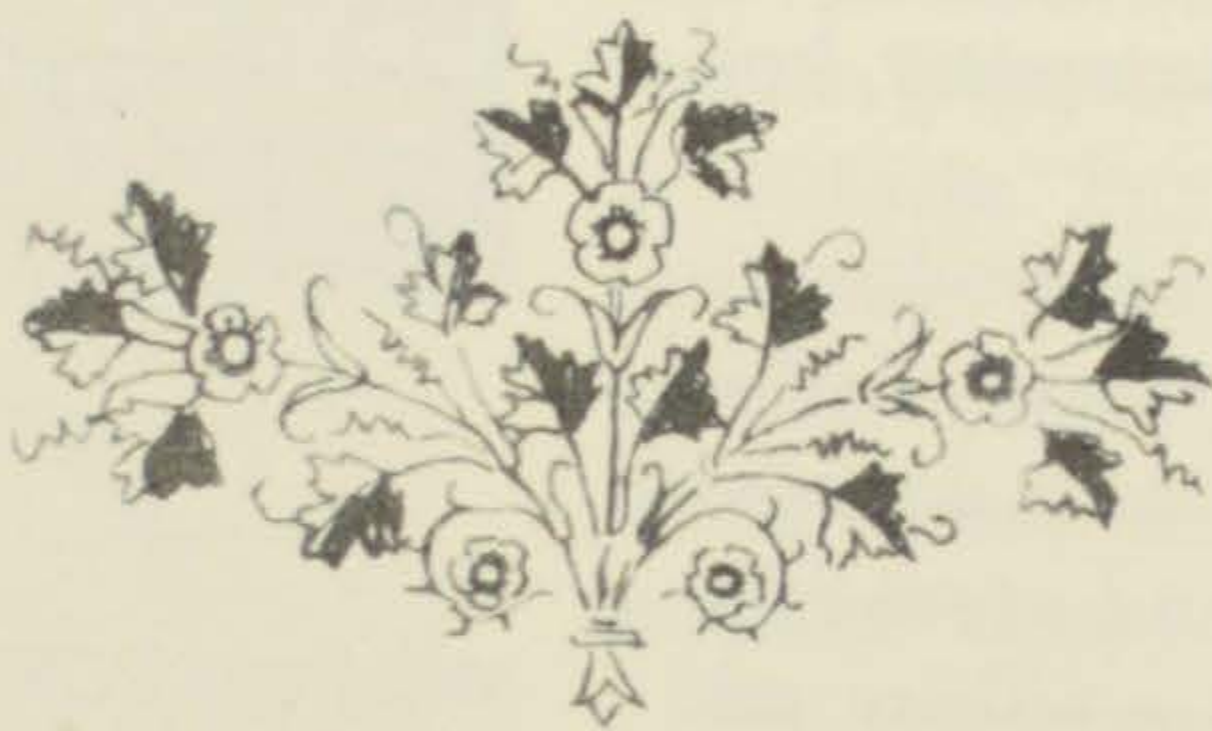
Lipanjaska tribina mladih održana je 19. VI. a tema je bila: "Da li je religija urođena u čovjeku?!" Predavač je bio profesor iz Đakova dr Nikola Dogan. On je naglasio kako se u današnje svijetu, koji je vrlo siromašan duhovnim vrlinama, ponovno budi interes za religijom, za duhovnim, za Bogom... Čovjek je stvoren na Božju sliku, na sliku Boga koji je ljubav... Čovjek je biće ljubavi i zato ga ništa u svijetu ne može potpuno ispuniti i usrećiti ... Stoga svaki čovjek spontano i neznajući traži Boga koji je Ljubav... Svaki je čovjek po naravi religiozno biće i ispunjenje svoje osobe traži u "nečemu" ili u "nekomu" izvan sebe s kime bi se poistovjetio da bi "našao sebe", da bi se usrećio...

Predavanje je popratila samo kratka diskusija u kojoj je bilo puno smjeha jer je predavač u svojim odgovorima navodio primjere iz svakodnevnog života mladih ukazujući na mane i vrline današnje omladine.

PAUZA DO JESENI

Nakon ove Tribine slijedi kraća pauza u ovom nizu tribina mladih. Ponovno ćemo se sresti u rujnu! Kada i gdje?! - O tomu ćete biti na vrijeme obaviješteni.

Lucija

Dječiji zbor župe u Tayankutu

KRIST JE PROŠETAO MALOM BOSNOM

Mala Bosna, maleno selo nedaleko od Subotice, bilo je u nedjelju 8. svibnja 1988. godine, dionik jedinstvenog slavlja u povijesti svoje župe Presvetoga Trojstva.

Naime, mladi vjernici na čelu sa svojim župnikom vlč. Ivicom Prčić, odlučili su da ove godine na osobit način proslave dan duhovnih zvanja. Za tu zgradu pozvali su na Euharistijsko slavlje svećenike i redovnice koji su rođeni na teritoriji ove župe.

Ova, relativno mala župa, dala je crkvi deset duhovnih zvanja, sedam svećenika, od kojih dva redovnika - franjevca, te tri redovnice, dvije iz Družbe sestara „Kćeri milosrđa” i jednu iz Družbe sestara „Naše Gospe”. Evo njihovih imena: o. fra Krešo Kujundžić /umro 1950. godine/; čs. Angelina Ivković /redovnica od 1936. godine/; Tomo Bukvić /svećenik od 1939. god./; o. fra Leopold Ivanković /redovnik od 1945. a svećenik od 1949. god./; čs. Ancila Vujković /redovnica od 1966./; Ivan Skenderović /svećenik od 1976. god./; Antun Kopilović /svećenik od 1979. god./; Franjo Davčik /svećenik od 1979. god./; Andrija Anišić /svećenik od 1984. god./. Njima se pridružio i Josip Kujundžić, koji je sada bogoslov 4. godine.

Za ovo slavlje, župska zajednica se pripremala trodnevnicom koju su predvodili bivši župnici ove župe: preč. Željko Kokić, vlč. Marko Forgić i vlč. Bela Stantić. Oni su u svojim propovijedima osvjetlili lik Krista - svećenika i uzora mladih. Svaku večer bila je sv. Misa i propovijed, a prije sv. mise vjernici su molili kronicu za duhovna zvanja. Uz lijepi broj starijih sudionika u trodnevnicu je svaku večer sudjelovalo preko trideset mladih.

U nedjelju 8. svibnja osvanuo je lijep dan. Crkveno zvono od 9. sati pozivalo je vjernike da se okupe u crkvu da Bogu zahvale za svoje sinove i kćeri koje je On pozvao da ga izblize slijede; da se ponovno susretnu sa svojim bivšim župljanima i da mole gospodara žetve da pozove još nekoga iz naše zajednice u svećenički ili redovnički stalež.

Koncelebrirana sv. Misa započela je u 10. sati svečanim ulaskom u procesiji svih prisutnih svećenika i redovnica. Iz objektivnih razloga bili su odsutni vlč. Franjo Davčik, sada župnik u Futogu i vlč. Ivan Skenderović sada župnik u SAD. Na samom početku u očima mnogih prisutnih zablistale su suze, kada su vidjeli svoje sinove i kćeri kako složno pristupaju žrtveniku. Riječ je zastala u grlu, neopisiva osjećanja prostrujala su našom malom crkvicom. Bilo je tu nostalgije, sreće, ponosa, zahvalnosti i jedno veliko pitanje da li će Svevišnji ovom prilikom pozvati još nekoga od nas mladih članova naše zajednice. Euharistiju je predvodio vlč. Antun Kopilović, sada kapelan u novosadskoj župi Imena Marijina. Prvo čitanje je čitala s. Ancila Vujković, a drugo s. Eleonora Merković. Prigodnu propovijed je održao vlč. Andrija Anišić - prefekt subotičkog sjemeništa „Paulinum”. On je u svojoj propovijedi istaknuo veličinu ovog malenog

Pokojni o. Krešo Kujundžić s roditeljima

sela koje je plodno duhovnim zvanjima, jer po papinim riječima „zajednica plodna duhovnim zvanjima obogaćuje čitavu Crkvu” ... dalje je propovjednik istakao da su prije svega svi pozvani da izvršavaju Isusovu zapovijed koje baš nismo uvijek svijesni - svi trebaju moliti za duhovna zvanja, potrebno je da se vratimo prvoj i drugoj ljubavi svojih pradjedova, a to su Bog i djeca... Koga će Bog pozvati u svoju službu ako djece nema, ako mladih nema - upitao se propovjednik i nastavio ističući kako je u apostolatu zvanja uz molitvu važan i pastoral predlaganja duhovnih zvanja... Na kraju propovijedi govornik je „raspisao konkurs” za duhovna zvanja, naglasivši kako svaki katolički mladić i djevojka, koji se nalaze na raskrsnici životnih putova moraju u tišini i molitvi postaviti sebi pitanje: „Ne zove li i mene Gospodin u svoju službu”.

Ova propovijed je posebno ostavila dojam na nas mlade. Mnogi su se upitali da li možda Bog nekoga i od nas poziva a da ga nismo čuli ili nismo bili spremni poći za njim. Tih trenutaka sam zaista iskreno zaželjela da Bog i mene pozove, ali sam se uplašila sama sebe i moga odgovora na taj poziv.

U molitvi vjernika prisutni svećenici i časne sestre zahvalili su Gospodinu za dar duhovnog zvanja i sa zahvalnošću se sjetili svojih roditelja, bivših pokojnih župnika ove župe i svih onih koji su im po svojim molitvama pomogli da ostvare duhovno zvanje i da ustraju u njemu.

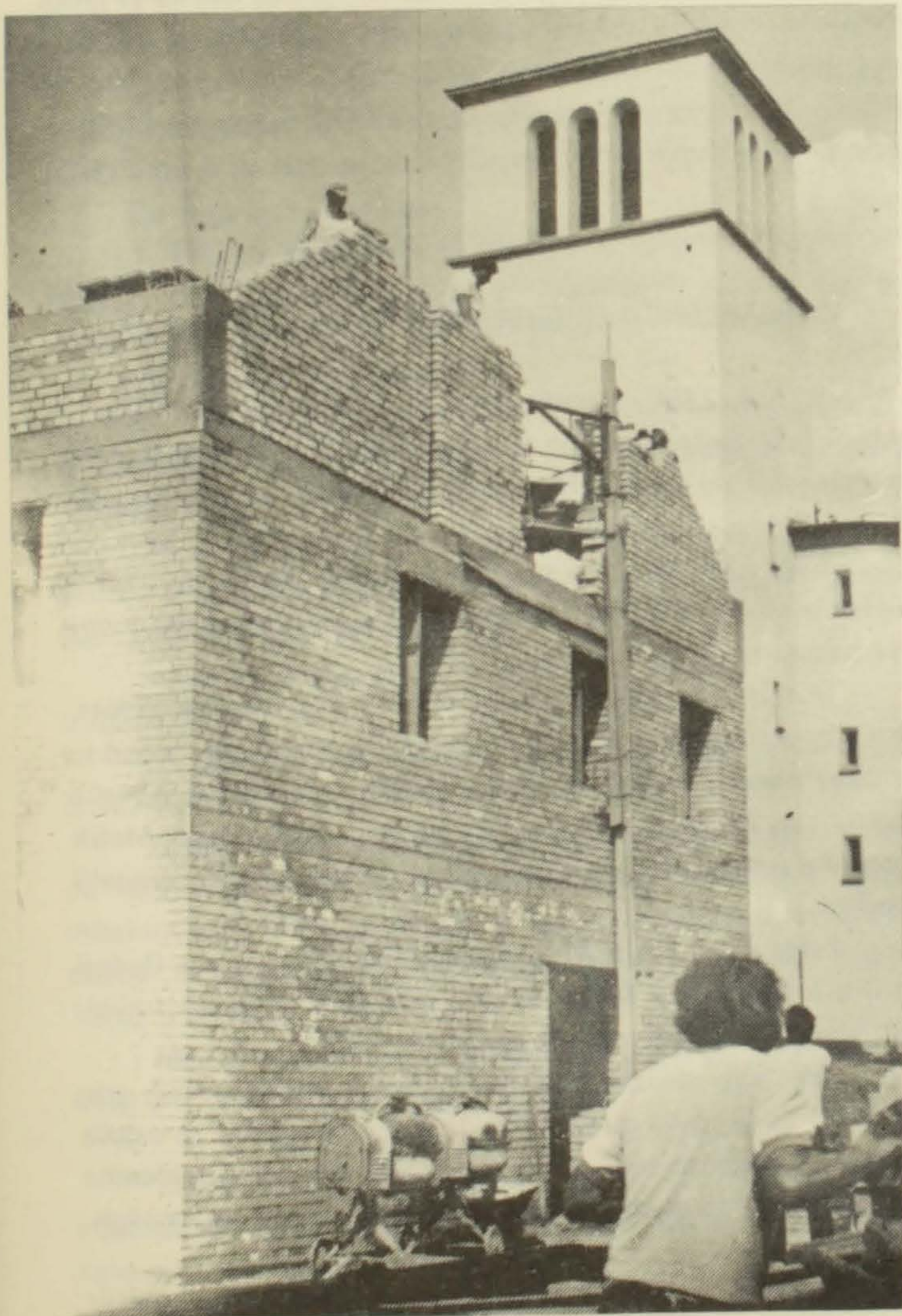
Euharistijskom slavlju posebnu svečanost dalo je lijepo i skladno pjevanje župskog zbora pod ravnanjem Jelene Demšedi, dugogodišnje kantorice ove župe.

Poslije podne bila je svibanjska pobočnost, a poslije toga su u vjeronaučnoj dvorani, mladi vjernici priredili akademiju u čast svećenika i redovnica svojih župljana s dirljivim igrokazom „Radije mrtva, nego redovnica“.

Neka Gospodin nagradi svojim milostima vlč. župnika kao i trud svih onih koji su priredili ovo slavlje. Kao najveći dar za proslavu ovog dana duhovnih zvanja, neka nam Gospodin udijeli bar jedno novo duhovno zvanje.

MARINA i ANDRIJA

ĐURĐIN

Durđinčani grade svoj župni centar

ĐURĐINČANI GRADE SVOJ DOM

Kada se čovjek približava od sela đurđinskoj crkvi najednom ostane zadivljen da je u roku od četrdesetak dana nikla nova župska zgrada, bolje reći pastoralni centar, potreban za život župske zajednice. Daleko je dulje trajala procedura za dobivanje građevne dozvole i ostalih papira, nego li sama gradnja, vjerojatno radi toga što je trebalo prevladati dosadanju koncepciju župnog stana ili kako se to nekada reklo "dvora". "Dvor" sada, nakon što je Drugi vatikanski koncil promijenio koncepciju ili bolje, udopunio pojam kako opće tako i mjesne Crkve, naglašavajući da su vjernici - puk, najbrojniji, pa prema tome i najnosiviji dio Crkve, a za taj posao vjernici se moraju spremati i imati prostor, gdje će se susretati, raditi, planirati i formirati se. Zato župni stan prerasta u pastoralni centar župske zajednice.

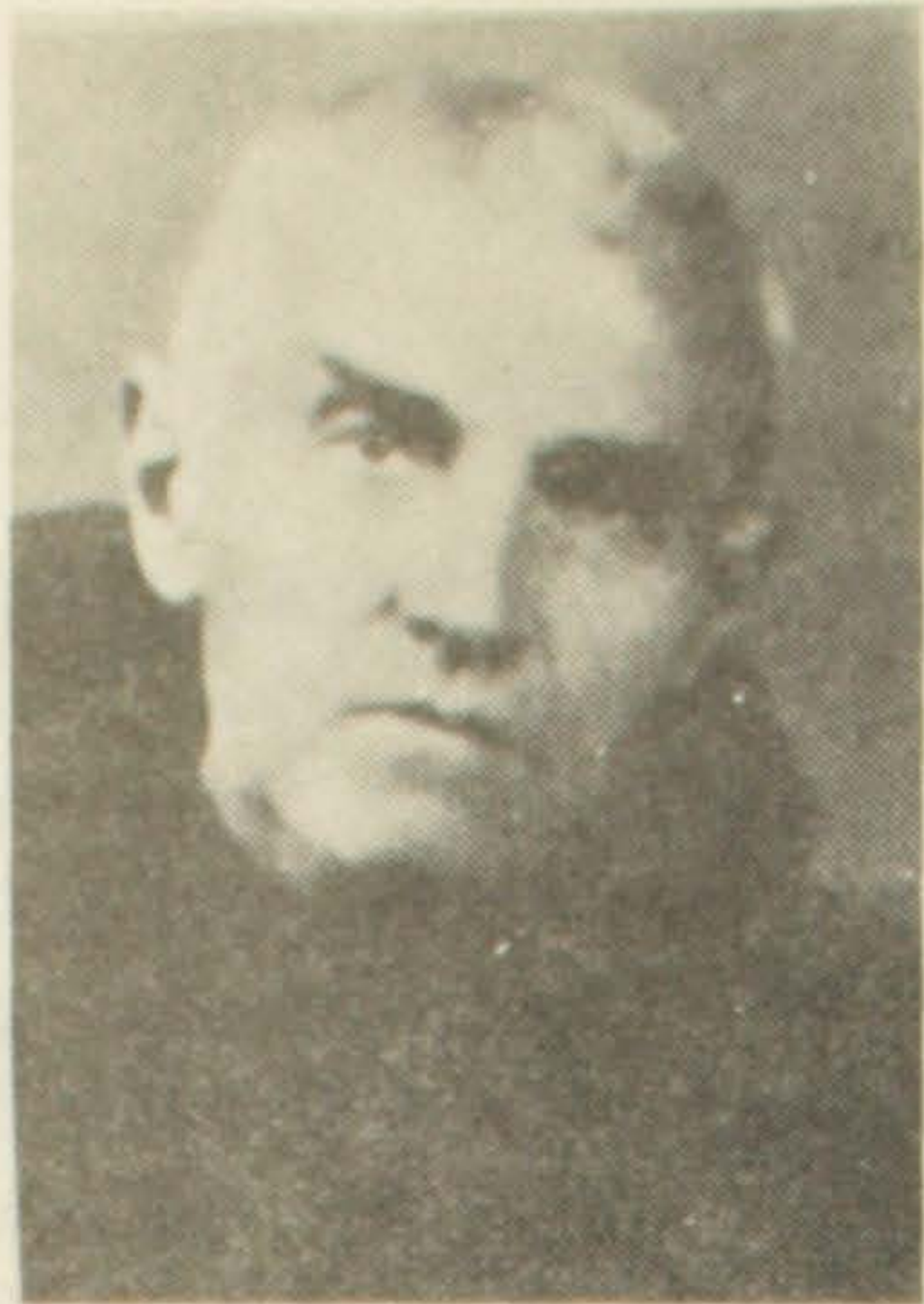
Gradnja je počela 8. ožujka 1988. godine. Zahvaljujući dobroj ekipi majstora iz sela Domaljevca iz Bosanske Posavine, ali i zdušnoj pomoći župljana, radovi su veoma brzo napredovali. Za svega 44 radna dana, objekat je stavljen pod krov, postavljeni su oluci, uvedena vodoinstalacija i elektroinstalacija, izbetonirane staze oko objekta i uređen građevinski prostor. Drvenarija se ugrađuje i predstoji žbukanje. Župljani su se svojski zauzeli. U pet velikih radnih akcija prevezli su besplatno sav materijal, kupovan na raznim mjestima. U drugih pet radnih akcija iskopali su temelje zgrade, sudjelovali u izlivanjima ploča i prigodom pokrivanja krova, kada je potrebno veće mnoštvo radnika.

29. ožujka biskup subotički Mons. Matija Zvekanović blagoslovio je kamen temeljac, pa, eto, snagom toga blagoslova i živim zauzimanjem župnika Marijana Đukića, Pastoralnog vijeća i cijele župske zajednice i marljivim radom graditelja pastoralni centar Đurđina ugledao je svjetlo dana.

L I K

PROGLAŠENO HRVATSKO NACIONALNO SVETIŠTE SVETOG JOSIPA U KARLOVCU

Na svetkovinu svetog Josipa 1988. godine prvi biskup Crkve u Hrvata i predsjednik BKJ., zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić u okviru završenih svečanosti jubilarne godine sv. Josipa u Karlovcu proglasio je odluku hrvatskih biskupa da svetište sv. Josipa u Karlovcu (Dubovcu) učine svetištem sv. Josipa cijeloga naroda: „Mi biskupi hrvatskog (govornog područja) jezika na svom susretu 30. travnja 1987. g. odlučili smo i to svečano proglašujemo u smislu kan. 1231 Crkvenog zakonika da CRKVA SVETOG JOSIPA U KARLOVCU U DUBOVCU BUDE NACIONALNO SVETIŠTE SVETOG JOSIPA U HRVATA“. Naši hrvatski svećenici su podržali ovu inicijativu svojom molbom, zato je naša radost to veća

SOMBOR

ŠIRI SE ŠTOVANJE SLUGE BOŽJEGA O. GERARDA TOME STANTIĆA

I ove godine je u karmelićanskoj crkvi na poseban način obilježena obljetnica smrti Sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića.

24. lipnja u 18,30 sati 15 je svećenika sudjelovalo u koncelebriranoj sv. Misi koju je predvodio prež. Lazar I. Krmpotić, dekan bački, a zapažen je i lijepi broj prisutnih vjernika.

Svećenici su ušli u crkvu u svečanoj procesiji. Na početku sv. Mise sve prisutne svećenike i vjernike pozdravio je o. Ante Stantić, vicepostulator u procesu proglašenja blaženim i svetim o. Gerarda. On je naglasio kako je važno da se štovanje Sluge Božjega sve više širi, da ga upozna što veći broj vjernika, stoga je potakao prisutne svećenike da oni budu širitelji štovanja o. Gerarda u svojim župama.

Propovjednik, Lazar I. Krmpotić, u svojoj propovijedi je govorio kako je o. Gerard štovao Gospu, služeći se njegovim zapisima. Osobito je istaknuo njegove misli o Marijinom uznesenju na nebo. Naime, on se zalagao za vjeru u ovu vjersku istinu i prije nego je ona proglašena dogmom.

U molitvi vjernika pročitana je zahvalnica Josipa i Marije Ivanković, koji vjeruju da je njihov sin Filip na zagovor o. Gerarda dobro podnio tešku operaciju srca, te da se po njegovom zagovoru uspješno oporavlja. Njihovu zahvalnicu donosimo u cijelosti.

Na kraju sv. Mise o. Mato Miloš, prior karmelskog samostana u Somboru, zahvalio je svima prisutnima na sudjelovanju u ovogodišnjoj spomen-obljetnici smrti Sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića i potakao da se u svim svojim materijalnim i duhovnim potrebama obraćaju njemu za zagovor, kako bi se na njegov zagovor događali mnogi čudni znakovi i uslišanja, koji su jako važni i potrebni u procesu beatifikacije.

Poslije sv. Mise prisutni svećenici, i vjernici okupili su se na molitvu oko groba o. Gerarda. Zajedno smo molili za njegovo proglašenje blaženim i svetim, kao i za svoje osobne potrebe i potrebe Crkve, osobito naše mjesne.

Neka nam Gospodin svima udijeli milost da zajedno rastemo u vjeri, nadi i ljubavi, te i mi živimo svetim životom, kakvim je živio i o. Gerard na svoju osobnu korist i na korist svima onima sa kojima živimo i koje susrećemo.

A. A.

STRANICA O. GERARDA

GERARDOVA NEDJELJA U ĐURDINU

Od kako je prije dvije godine Crkva odobrila pokretanje postupka za proglašenje blaženim i svetim sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića bosonogog karmelićanina i osnivača hrvatske karmelske provincije, u njegovoj rodnoj župi postaje praksa da se prva nedjelja poslije 24. lipnja (smrtnog dana Sluge Božjega) slavi kao "Gerardova nedjelja". Postavljena je umjetnička slika sluge Božjega u atriju đurđinske crkve, rad akademskog slikara Stanka Zubovića iz Odčaka, koja je dar Lazara Ivana Krmpotića, bačkog dekana i urednika lista "Bačko klasje" đurđinskoj župi. I ove godine, 26. lipnja, svečanu Euharistiju predvodio je Lazar Ivan Krmpotić i održao homiliju o štovanju presvete Bogorodice u životu i naučavanju sluge Božjega, na temelju njegovih originalnih spisa, koji su se sačuvali. Uz lijepi broj župljana, osobito mladih, primjećuje se prisutnost određenog broja vjernika, osobito sa Žednika, koji tvore začetak pravih štovatelja sluge Božjega, a bilo bi dobro da im broj poraste i iz drugih naših župa.

ZAHVALNICA O. GERARDU TOMI STANTIĆU

9. XII. 1986. obradovali smo se rođenju sina Filipa i zahvaljivali Gospodinu na tom daru. No, nakon šest tjedana saznali smo da mali Filip ima tešku manu - otvor između dvije klijetke, veličine 12 mm.

Mali Filip je bivao sve teži bolesnik. Osigurano mu je liječenje u Zagrebu na „Rebru“, gdje je predložena hitna operacija srca.

Specijalisti su mu davali najviše pola godine života. Sve nas je to jako zabrinulo i ražalostilo. Stoga smo zajedno sa dvije male kćerkice, uz ostale molitve, počeli svako večer moliti i o. Gerarda za milost Filipovog ozdravljenja. Molili smo se s puno vjere, ne samo mi nego i mnogi naši prijatelji i rođaci.

Filip je operiran 24. prosinca 1987. godine (na Badnji dan) u Ljubljani na K.B.C. sa vrlo slabom fizičkom kondicijom i tjelesnom težinom nešto više od 4500 g.

Operacija je uspjela i Filip se već 7. siječnja 1988. vratio kući. Sada, pola godine nakon operacije, Filip se osjeća dobro i normalno se razvija. A mi se i dalje sa kćerkicama molimo o. Gerardu za njegov potpuni oporavak i napredak.

Zahvalni roditelji:
JOSIP i Marija IVANKOVIĆ

Subotica, 24. lipnja 1988.

SUBOTICA

REĐENJE U KATEDRALI

Ove godine na blagdan apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla u 17 sati subotička katedrala je bila svjedok lijepe svečanosti.

Biskup Matija Zvekanović u prisustvu svećenika i lijepog broja vjernika zareadio je četiri bogoslova za đakone, a tri đakona je dobilo svećenički red.

Za đakone su zaređeni:

1. Erhárd Róbert (iz Horgoša); 2. Pálátinus István (iz Mola); 3. Szabody Károly (iz Malog Idoša); 4. Vrecko Ferenc (iz Mola).

Za svećenika su zaređeni:

1. Franjo Ivanković (iz St. Žednika kod Subotice); 2. Miroslav Orčić (iz Subotice); 3. Szeles Oszkár (Kevi kod Sente).

To je svečan i sretan dan naše mjesne Crkve jer je dobila četu mladića koji su se odazvali pozivu žrtve za dobro duša svih vjernika naše biskupije.

Neka im Gospodin, koji ih je pozvao, dade snagu i us trajnost.

Neka ih Nebeska Majka, koja ih je vodila, dalje štiti i čuva.

Mladomisnik Franjo Ivanković proslavio je svoju Mladu Misu u subotičkoj katedrali 3. srpnja 1988. u 9 sati, a mladomisnik Miroslav Orčić je imao svoje mladomisničko slavlje u subotičkoj crkvi Isusova Uskrsnuća, 10. srpnja 1988. u 9 sati.

Mladomisnik Szeles Oszkar proslavio je svoju Mladu Misu u rodnom selu Kevi kod Sente.

OVAJ DVOBROJ „BAČKOG KLASJA“ bio je zaključen već prije ovih svečanosti ređenja i Mladih Misa i zato nismo o tome opširno pisali.

U SLIJEDEĆEM BROJU našeg lista objavit ćemo opširniju reportažu sa slikama o tim svečanostima.

Uredništvo

SUBOTICA

25

ŠTOVANJE SV. LEOPOLDA MANDIĆA

Mislim da se može već s pravom reći da je pobožnost sv. Leopoldu Mandiću u Subotici uhvatila korijen.

Ovog dragog sveca častimo na osobit način u katedrali sv. Terezije, gdje se nalaze njegove moći, koje su danonoćno osvijetljene i pred njima na klecalu nerijetko se u toku dana mogu zateći pobožni štovaoci ovoga sveca, koji mu se preporučuju u molitve. Sv. Leopold se nadalje osobito časti u župi Isusova Uskrsnuća, gdje je već postala tradicionalna trodnevnica njemu u čast, uoči njegovog blagdana. I ove su se godine vjernici tri dana okupljali na molitvu i razmišljanje. Prvog dana trodnevnice (10. V.) u okviru sv. Mise govorio je vlč. Andrija Anišić na temu „mali velikan“, ocrtavši krepost poniznosti, koja je kod sv. Leopolda osobito bila uočljiva. Drugog dana, kada je Misa i pobožnost sv. Leopoldu na mađarskom jeziku govorio je katedralni kapelan vlč. Beer Gergely, a trećeg dana vjernicima je sv. Leopolda kao apostola Božjeg milosrđa prikazao katedralni župnik vlč. Stjepan Beretić.

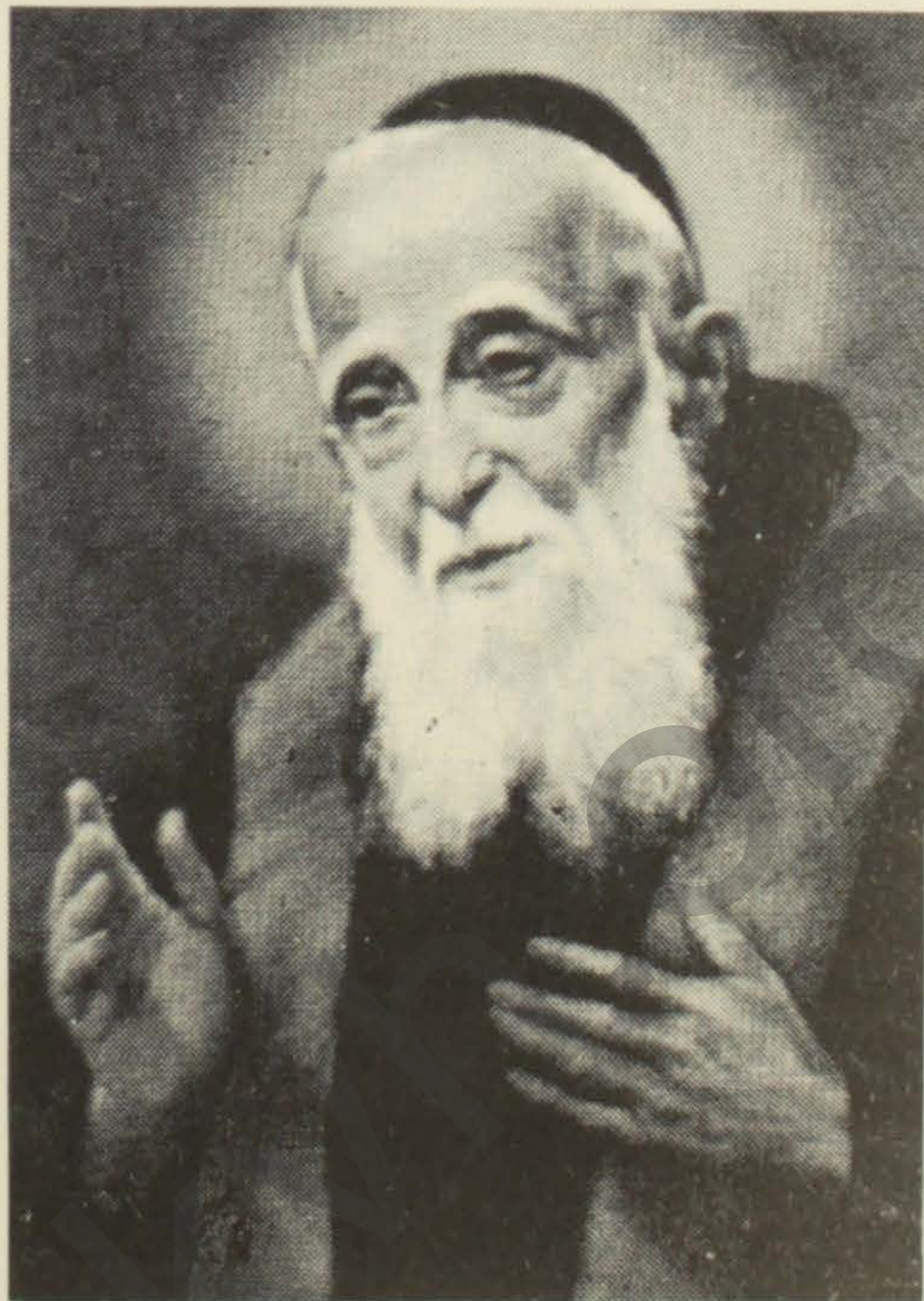
Na sam blagdan sv. Leopolda (12. V.), koji se ove godine poklopio sa svetkovinom Gospodinova uzašašća, poslije podne u 16 sati na Paliću se okupio lijepi broj štovatelja ovoga Sveca. Sv. Misu je služio i propovijed održao, također vlč. Andrija Anišić. Ovogodišnje slavlje na Paliću bilo je označeno i posebnom radošću. Naime, i ova župa, u kojoj se štuje sv. Leopold, dobila je relikvije ovog sveca. Nakon Mise svi su prisutni vjernici iskazali štovanje ovim relikvijama svojim poljupcima.

Valja naglasiti, kako je uočljivo da na Palić na ovu sv. Misu u čast sv. Leopolda, dolazi vrlo lijepi broj hodožasnika iz Subotice.

Ista pobožnost bila je u 18 sati i na mađarskom jeziku.

Utječimo se u svojim potrebama ovom dragom Svecu i nasljedujmo njegove kreposti, jer od njega doista puno toga možemo naučiti.

A. A.

SVETA MISA ZADUŠNICA ZA ALBU VIDAKOVIĆA

Povodom proslave 15. obljetnice svoga postojanja subotički katedralni zbor je želio na poseban način sjetiti se našeg velikog glazbenika i skladatelja Albe Vidakovića /1914 - 1964./ čije ime zbor nosi od 1980 god.

U nedjelju 17. travnja o.g. u 10 sati u subotičkoj katedrali bila je sv. Misa za pokojnog Albu Vidakovića povodom obljetnice njegove smrti, a prikazao ju je župnik Stjepan Beretić.

Sv. Misa je počela poznatom pjesmom „Uskrsnu Isus doista” /„Cithara octochorda”, 1701. harm. Franjo Dugan/.

Na ovom euharistijskom slavlju katedralni zbor je pjevao „Misu simplex” Albe Vidakovića i na taj način je izražena zahvalnost ovom našem velikom umjetniku.

Prije evanđelja pjevan je pripjevni Psalam „Kliču Bogu, zemljo sva, aleluja” koji je uglazbio Ljubomir Galetić.

Za prikazivanje zbor je pjevao skladbu Bože Antonića „Zemlja se potrese”.

Za vrijeme sv. pričesti ženski zbor i solo sopran s. Karmela Kovačević pjevali su skladbu Mate Leščana „O čovečanska hrano”. Solo sopran Marijana Ivković pjevala je skladbu Milana Asića „Dušo Kristova”, a mješoviti zbor je otpjevao „Magnificat” Albe Vidakovića.

Ovo euharistijsko slavlje je završeno uskrsnom pjesmom „Kraljice neba, raduj se...” /harm. Franjo Dugan/.

U izvođenju pojedinih pjesama nastupio je Zbor sestara Naše Gospe, ženski i mješoviti zbor „Albe Vidaković” pod ravnanjem vlč Josipa Mioča. Na orguljama su pratili s. Mirjam Pandžić, Silvana Bilinc i Alen Kopunović.

Ovom sv. Misom dana je zahvala Gospodinu za sve darove umjetnosti i glazbe koje nam je udijelio preko A. Vidakovića.

Bela Gabrić

1973 - 1988.

PROPOVIJED ŽUPNIKA STJEPANA BERETIĆA

Na 15. obljetnicu katedralnog zbora „Albe Vidaković” u Subotici, 17. travnja 1988.

Dragi vjernici!

Današnju bih propovijed započeo svečanim riječima zborne molitve: „Bože, nek se Tvoj narod vazda raduje, što si mu obnovio mladost duha!”

Ipak, danas imamo više razloga da budemo zajedno. Ovdje da budemo znak Isusa uskrsloga i u Crkvi prisutnoga! Ovdje smo i zato da se u molitvi i žrtvi spomenemo velikoga sina našega grada, Albe Vidakovića. A maestro Albe Vidaković je vodio u Zagrebu jedan od najuglednijih europskih pjevačkih zborova. Osnovao je 1963. god. Institut za crkvenu glazbu pri Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Tako je Subotica po Albi Vidakoviću zadužila cijelu Katoličku crkvu u hrvatskom narodu. Albe Vidaković je bio i plodan skladatelj koji razveseljuje i danas sve prvopričesnike naše Domovine prvopričesničkom pjesmom. Albu pozna i staro i mlado, svatko tko voli lijepu glazbu, a napose tko voli Crkvu. Albe je umro. Gospodin ga je pozvao k sebi. Ali, Albe i dalje svjedoči da je Isus uskrsnuo, da Isus živi. Njegovo ime nosi naš katedralni zbor već petnaest godina. Po Albi je prozvana i jedna ulica u Aleksandrovu u Subotici, da mu se tako oduži i rodni grad - naša Subotica.

Svjedoci Krista uskrsloga - na svakom liturgijskom skupu - svakako su i naši pjevači, članovi katedralnog zbora. Toliko su nas puta oduševili svojim pjevanjem. A iza njihovoga nastupa stoji puno žrtve i ponajviše ljubavi. Koliko dugo i kako ustrajno probaju. Koliko ih odricanja košta svaka proba i svaki nastup. A svakom probom i svakim nastupom pronose slavu našega Albe. Za sve to trajno svjedočenje izričem najiskreniju hvalu i zborovođi, sestri Mirjam Pandžić i svakome pjevaču ponaosob.

Danas bih poželio našem zboru, da svim vjernicima, koji se ovdje okupljaju, budu raspjevani svjedoci Krista uskrsloga i živoga. Apostoli od radosti nisu mogli povjerovati da je Isus opet živ. Povjerovali su vidjevši rane Isusove. Povjerovali su kad je Isus s njima podijelio njihovu hranu. Tek blagujući kruh Tijela Kristova, tek kod Pričesti spoznajemo i prepoznavamo i mi Gospodina živoga.

Kako apostolima, tako i nama treba da se obučemo u silu odozgor. Duh Sveti nadahnjuje, snaži, krijepi. Neka Gospodin i nas nadahne svojim Duhom savjeta, Duhom znanja, Duhom razuma, pobožnosti i straha Gospodnjega, da i mi budemo Isusovi svjedoci kad u crkvi zajedno molimo, kad zajedno zapjevamo, kad se jednim kruhom hranimo. Neka zagovor presvete Bogorodice još puno godina prati katedralni naš zbor zajedno sa zborovođom! Tako će njihovo pjevanje biti na užitak i radost naše župe i našega grada. A znademo, Bog je uzrok svakom veselju, pa i onom iz pjesme i pjevanja. Tako neka i nama ovo uskrsno veselje prijede u vječnu radost. Amen.

JUBILARNI KONCERT KATEDRALNOG ZBORA „ALBE VIDA KOVIĆ”

27

Za proslavu 15. obljetnice svoga postojanja subotički katedralni zbor je priredio svečani koncert u katedrali - bazilici u nedjelju, 17. travnja 1988. u 19 sati u Subotici.

Ovaj jubilarni koncert održan je u okviru Marijanske godine i zato je na programu bilo nekoliko zbornih pjesama u čast Gospi.

Poslije uvodne točke na orguljama dječiji zbor je pjevao pjesme: Salve Regina /gregorijanski koral/; Albe Vidaković: „Zdravo Majko Djevice”; Milan Asić: „Ja Te ljubim, o Marijo”; „Zdravo Marijo” /iz Cithare octochorda, 1757./.

Mješoviti zbor je pjevao pjesme: A. Vidaković: „Zdravo Djevo, djeva slavo”; Milan Asić: „O Marijo, Zvijezdo mora”. Iz Cithare octochorda /1757/ „Zdravo Djevice”.

Na programu koncerta bio je zastupljen i gregorijanski koral. Mješoviti zbor je izveo Devetu koralnu misu Bl. Dj. Marije /Kyrie, Sanctus, Benedictus, Agnus Dei/.

Zborovima je ravnala s. Mirjam Pandžić, a mješoviti zbor je pratila na orguljama Lidija Tábori Paleka iz Sombora. Ona je na orguljama izvela i posebne točke: J. S. Bach: Meine Seele erhabt den Herrn /choral/ i Dorska tokata; M. Reger: Benedictus; Flor Pleters: Partita „Adoro Te de vote...”

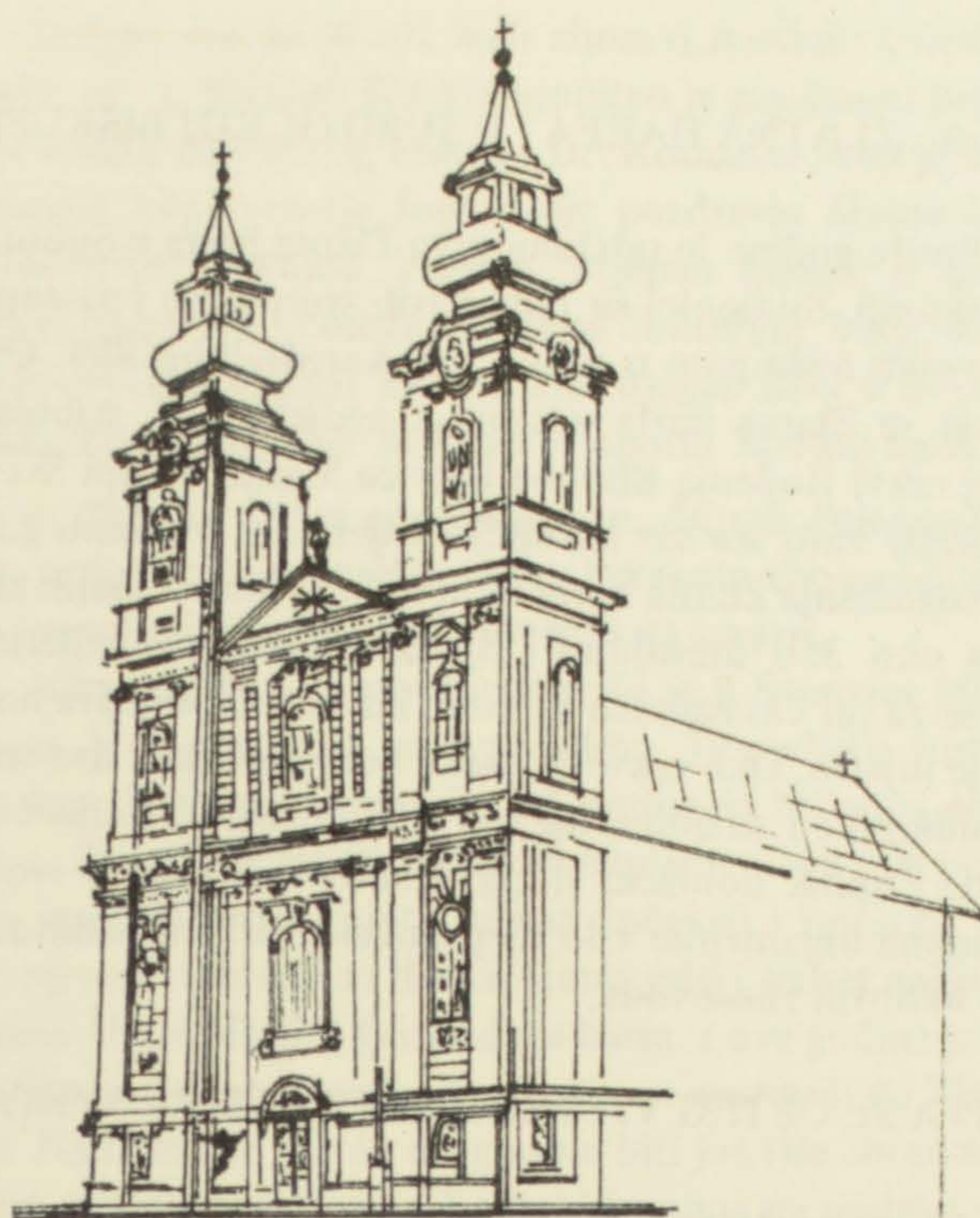
Osim navedenih, mješoviti zbor je pjevao sljedeće zborne pjesme: L. van Beethoven: „Molitva”, J. Gallus-Petelin: „Evo pravednik kako umire”, Krsto Odak: „Hvali, dušo moja”.

Na kraju, kao vrhunac programa, mješoviti zbor je izveo „Aleluja” iz oratorija „Mesija” G.F. Händela.

Iz ovog pregleda programa se vidi da su na koncertu bili zastupljeni stari klasični majstori uz novije i suvremene hrvatske skladatelje.

Ovaj koncert je posvećen jubileju 15. obljetnice postojanja katedralnog zbora „Albe Vidaković” i 140. obljetnici smrti glazbenika Đure Arnolda /1781 - 1848./ koji je najviše učinio za početak zbornog pjevanja u subotičkoj crkvi sv. Terezije, koja je sada katedrala - bazilika.

Koncerti katedralnog zbora „Albe Vidaković” postali su tradicionalni i uvijek predstavljaju velik kulturni događaj. I za ovaj koncert možemo reći da nas je darivao ljepotom pjevanja i svi slušaoci su bogatiji jednim umjetničkim doživljajem.

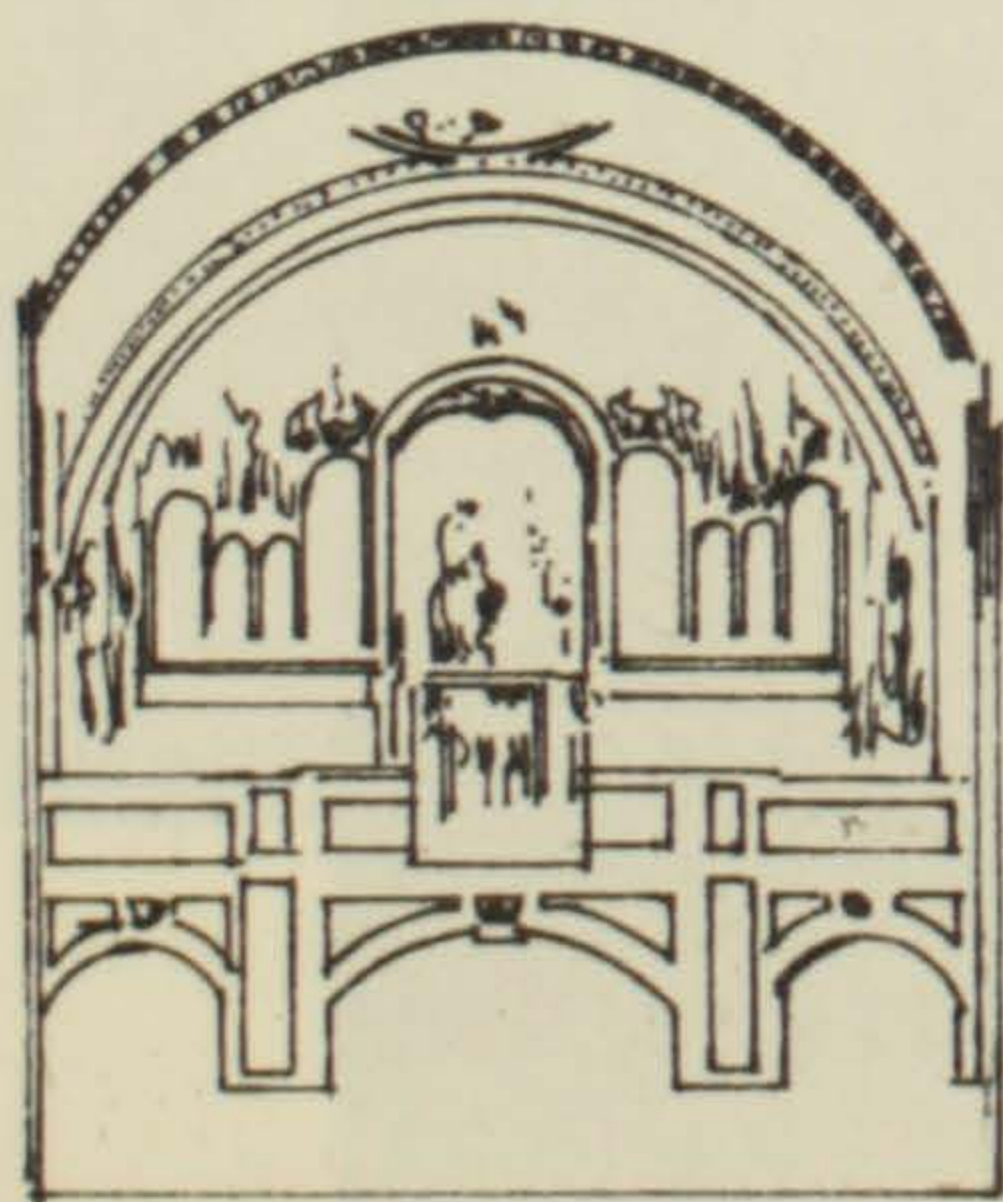

Pojedine zborne pjesme otpjevane su glasovno ujednačeno i dotjerano, tako da su bile ugodne za slušanje. Osobito treba pohvaliti hrabrost da jedan amaterski zbor uzme u svoj program tako dugu i tešku skladbu kao što je Händelov „Aleluja”. Velik trud i požrtvornost svih članova zbora i njihovog dirigenta rodio je plodom tako da su nagrađeni uspjehom i zadovoljstvom slušalaca, što je pokazao buran aplauz poslije izvođenja skladbe.

Uspjeh ove pjesme i uspjeh cjelokupnog programa je prava nagrada za velike žrtve i zalaganja svih članova zbora, mladih i starijih, a osobito može biti zadovoljna s. Mirjam Pandžić kao zborovođa i dirigent, jer sav rad nije bio uzalud. Svima njima ovaj uspjeh može biti podstrek i putokaz za dalji rad u kojem treba ustrajati, jer daje rezultate koji su neobično važni za naš duhovni i kulturni život.

Na kraju treba posebno zahvaliti i pohvaliti nastup Lidije Tábori - Paleka koja je kao gošća iz Sombora sudjelovala u programu ovog koncerta i na orguljama je izvela nekoliko skladbi klasičnih majstora. Svojim nastupom ona je upotpunila program koncerta i tako doprinijela ljepoti i bogatstvu naših umjetničkih doživljaja.

Bela Gabrić

„ZLATNA HARFA“

DRUGA „ZLATNA HARFA“ U SUBOTIČKOJ BISKUPIJI

Prošle godine je održana prva Zlatna harfa u Subotičkoj biskupiji. Sudionici su tada slavili svetu misu i nastupali pred svojim biskupom u subotičkoj katedrali bazilici. Ovogodišnja se Zlatna harfa održala u nedjelju, 15. svibnja u župnoj crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije u župi Svetozar Miletić zato što sav katolički svijet slavi Marijinu godinu. Ovogodišnja Zlatna harfa okupila je dvanaest malih zborova s oko 350 djevojčica i dječaka. Prostrana miletićka crkva se za tili čas ispunila djecom. Za odrasle se jedva našlo po koje mjesto. Oko crkve, u parku kola do kola u dva reda. I za sudionike i za domaćine bio je to događaj o kome će se pričati. Župnik domaćin vlč. g. Marko Vukov je sa svojim župljanima organizirao vrlo lijep doček i prijem malih zborova i njihovih zborovođa.

OD SVA SE ČETIRI VJETRA CRKVA SABIRE SVETA...

Djeca su dolazila zaista sa svih strana. Najbrojniji su bili mali pjevači iz subotičke župe Marije Majke Crkve. Sestra Ljiljana je dovela više od 50 djece! Domaćini iz Svetozara Miletića, predvođeni sestrom Eleonorom imaju zbor od 45 glasova! Sestra Vladislava i župnik Josip Pekanović su doveli četrdesetak malih pjevača iz somborske župe sv. Križa. Tako veliku skupinu djece doveo je iz Sonte župnik Marko Forgić. Isto je toliko bilo djece iz Tavankuta. Oni su došli sa sestrom Beatom i župnikom Antunom Gabrićem. Župnik iz Bačkog Brijega, g. Čeljko Augustinov doveo je četiri predstavnice svoga malog zbora. Jelena Demšedi iz Male Bosne došla je na čelu malog zbora od 13 djece. Sa sestrom Veronikom iz župe sv. Jurja u Subotici došlo je pet prvopri-

česnica. Sa Đurđina je stiglo dvadeset troje pjevača na čelu sa sestrom Maristelom i župnikom Marijanom Đukićem. Sestra Fanita iz subotičke župe sv. Roka došla je na čelu malog zbora od 20 članova. Tu je i sestra Bernardica iz subotičke župe Isusova Uskrsnuća sa 23 djece te mali katedralni zbor župe svete Terezije s 25 pjevača na čelu sa sestrom Mirjam Pandžić i župnikom Stjepanom Beretićem.

SVEČANA SVETA MISA

U nedjelju 15. svibnja u 15.30 u prepunoj župnoj crkvi započela je svečana koncelebrirana sveta misa, kojoj je predsjedao sončanski župnik, vlč. g. Marko Forgić. S njime su zajedno misili i župnik domaćin, vlč. g. Marko Vukov koji je održao lijepu propovijed, te župnici, Stjepan Beretić iz Subotice i vlč. g. Antun Gabrić iz Tavankuta.

Za prikazanje djeca su na oltar prinijela kruh i vino.

Pjevanje je animirala sestra Mirjam Pandžić, katedralna orguljašica iz Subotice. Više od 350 glasova slijevalo se u jednu pjesmu i jednu hvalu Gospodinu. Nakon svete mise župnik domaćin je svu djecu pozvao na bratsku zakusku u župni dom. S puno ljubavi spremili su njegovi župljani i jela i pića. Dječjim smjehom i radošću ispunio se župni dom i dvorište. Susreću se znanci i prijatelji. Nakon kratke zakuske nastavljen je program u crkvi.

ZLATNA HARFA – SMOTRA MALIH ŽUPNIH ZBOROVA

Lijepa je Zlatna harfa. Ljepša i od one, što su je u svetištu lemeške crkve splele od cvijeća i zlatnih niti vješte ruke Lemešana. Zlatna harfa ne donosi pobjednika. Gdje se nađe

Dječiji zbor župe u Svetozaru Miletiću

pobjednik - tamo ima i pobijedenih. Zlatna harfa je susret. Ona je smotra na kojoj braća i sestre pokazuju kako pjevaju u svojoj župnoj zajednici. A kod kuće svatko pjeva kako najbolje i najljepše umije. Neke se skupine pjevača ističu posebno. Tako su mali Tavankučani svi u crveno obučeni. Domaćini su gotovo svi u lijepoj bunjevačkoj narodnoj nošnji. Katedralni mali zbor se raspoznaje po modrim vrpčama. I nastupi su raznoliki. Jedni se predstavljaju službenim napjevima iz hrvatske liturgijske pjesmarice, drugi svoj nastup prate s više ili manje ritmičke vježbe. Tavankučani su se predstavili najbيرانijom ikavicom. Somborci su pak pripremili izuzetno lijepi, Biblijom nadahnuti tekst, da najave svoju točku. Jednostavno i dojmljivo izvođenje 137. psalma uz pratnju lijepo kostimirane skupine djevojčica koje su sve začinile diskretnom ritmičkom vježbom, zadivilo je i male i velike.

Svaka skupina zavrjeđuje veliku pozornost, još veće priznanje i čestitke. Svaki mali zbor vježba i uči onoliko koliko može. I svatko je pokazao koliko i kako može. Stoga su nam dragi i mali, veseli Somborci s pjesmom „Anđeo Gospodnji” i Bereškinje s pjesmom „Isuse premili”. Na koncu je Katedralni mali zbor zajedno s Malim zborom subotičke župe Isusova uskrsnuća besprijekorno točno, umjetnički savršeno i dotjerano izveo marijansku antifonu „Zdravo Kraljice” - na latinskom jeziku. Dojmljivo je slušati i vidjeti pedesetak pjevača, kako pjeva veličanstveni gregorijanski koral. Kako su samo lijepo svladali latinski tekst! Uostalom svaki je mali zbor zavrijedio poseban članak i posebno mjesto u „Bačkom klasju”!

PRED RAZLAZ

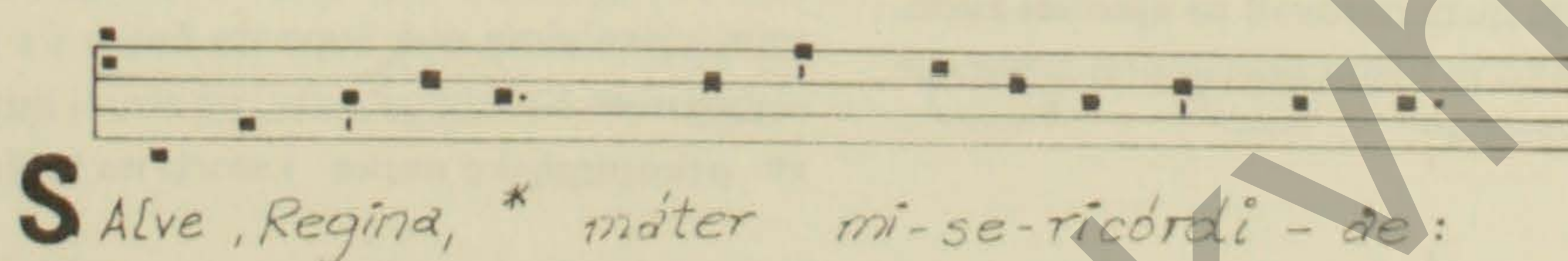
Nakon što su se svi mali zborovi izredali, katedralni župnik, vlč. g. Stjepan Beretić pročitao je pozdravni brzojav banjalučkog pomoćnog biskupa Dr. Komarice, koji je u ime Biskupske konferencije Jugoslavije pozdravio Zlatnu harfu u Subotičkoj biskupiji. Župnik, Stjepan Beretić je prenio također pozdrave i čestitke biskupa domaćina, Msgr. Matije Zvekanovića, koji radi krizme nije mogao doći u Svetozar Miletić. Pozdrave, koje su biskupi uputili Zlatnoj harfi, primila su djeca s velikim oduševljenjem. Župnik Stjepan Beretić je zatim svakom malom zboru i svakom zborovođi podijelio spomen-diplomu o sudjelovanju na smotri.

Više malih zborova doputovalo je u Svetozar Miletić vlakom. Mnogi su došli automobilima. Te nedjelje formirala se duga kolona automobila od Svetozara Miletića do Subotice. Župnik domaćin i njegovi župljani mogu biti ponosni na gostoljubivost kojom su nas dočekali i ispratili. A svi mali pjevači darovali su domaćinima veliki buket najljepših pjesama Majci Mariji i Gospodinu Isusu. I ove godine je bilo nekoliko malih zborova koji su prvi put nastupili na Zlatnoj harfi. Nadajmo se, da će do godine biti još više zborova nego ove godine. I na koncu: hvala biskupima na podršci, hvala i djeci, i sestrama i župnicima i vozačima, hvala i čestitke domaćinima!

SB

Dječiji zbor župe Isusova Uskrsnuća u Subotici

Kao krunu našeg slavlja Marijanske godine, odlučile smo hodočastiti kod Gospe u Aljmašu.

6. lipnja ujutro u 6 sati čekao nas je autobus pred zgradom biskupije u Subotici, gdje su se ukrcale sestre iz Subotice. Vođa puta do Sombora bila je s. Mirjam Pandžić. Putem do Sombora zajedno smo izmolili Anđeoski pozdrav, Jutarnju molitvu a i pjesmom smo pozdravili Gospu. Nakon jednog sata vožnje, evo nas u Somboru, pred samostanom Karmelićana, gdje nas je čekao o. Mato Miloš i sestre iz Ruskog Krstura, Novog Sada, Titovog Vrbasa i Sombora. Na ulazu u Apatin pridružile su nam se još i Marijine sestre. Među nama je bila i Časna Majka sestara Naše Gospe s. M. Admirata Miklaužić i Časna Provincijalka grkokatoličkih sestara iz Ruskog Krstura.

Sunce se skrivalo pod oblake, a s vremena na vrijeme pozdravljalo nas je svojim toplim zrakama, dok smo uživale u prekrasnoj prirodi mladog žita, kukuruza, suncokreta... Moleći kronicu stigle smo do Aljmaša. Tu nas je čekao g. župnik, preč. A. Markić, pun dobrote i ljubavi. S pjesmom smo pozdravile Gospu obilazeći oko njezina oltara kao pravi hodočasnici. Dirljivo je bilo gledati dugu povorku časnis sestara u različitim i raznobojnim uniformama.

Kao pravi domaćin, pozdravio nas je g. Župnik i ukratko nam je iznio povijest samog Svetišta.

Nakon kratke pauze krenuli smo svi pješice Gospi u "šikaru". Sunce nas je pratilo sve dok se nismo našli pred Gospinim likom u prekrasnoj šumi. Ondje smo se zadržale u molitvi i pjesmi. Grkokatoličke sestre su također s nekoliko pjesama pozdravile Gospu.

Drugi dio programa imali smo u crkvi. Pojedine sestre iz različitih Družbi iznašale su svoja predavanja na temu: "Štovanje Marije u mojoj Družbi." Zanimljivo je bilo slušati sestre Dominikanke, sestre Kćeri Milosrđa, Male Sestre, Marijine sestre, Sestre Milosrdnice, Grkokatoličke sestre sv. Bazilija Velikog i sestre Naše Gospe kako štuju Gospu u svojim Družbama.

Nakon kratke diskusije bio je ručak, a potom nam je s. Fides Vidaković prikazala diapozitive s temom: "Proslava Božja kroz ljepotu prirode".

Slijedila je služba pokore koju nam je vodio o. Marijan Kovačević, franjevac iz Subotice, Kroz ispit savjesti pripremili smo se za sv. ispovijed.

Poslije ispovijedi napravile smo mali izlet na Dunav koji se nalazi u neposrednoj blizini Svetišta.

Sveta Misa bila je vrhunac našeg slavlja. O. Mato nam je održao propovijed na temu "Duh Sveti i Marija". Poslije toga o. Mato je zahvalio g. Župniku na gostoprimstvu, a mi smo njegovu zahvalu potvrdile pjesmom "Za svaku dobru reč...". Oprostile smo se i od Gospe, te nastavili put natrag u našu Bačku. S pjesmom i molitvom uživale smo u divnoj DUGI različitih boja, koja naš pratila sve do Dunava.

Tako je naše hodočašće bilo uistinu zahvala Gospi za sve što nam je dala u našim mjesečnim susretanjima u ovoj Marijanskoj godini. Dao Bog, po zagovoru presvete Bogorodice, da nam sve to bude svima i od koristi.

s. Ivana Cvijin

BIKOV O

NOVE POSTAJE KRIŽNOGA PUTA

I Bikovo, naše malo bunjevačko selo kod Subotice, ukrasilo je svoju crkvu novim postajama Križnoga puta.

U izvanredno kratkom roku župnik vlč. Julije Bašić uspio je organizirati sakupljanje priloga za nove postaje Križnoga puta.

Svaku postaju Križnoga puta darovali su vjernici župe.

Ovaj ne mali dar svakako je lijepa korzimana žrtva, jer „Gospodin ljubi vesela darivatelja“.

Nove postaje Križnoga puta blagoslovio je biskup Matija Zvekanović uz prigodnu svečanost.

I ove postaje Križnoga puta rad su umjetnice Karoline Miklušić iz Slavonske Požege.

Neka Gospodin obilno nagradi svojim milostima sve darovatelje, a nove postaje križnoga puta neka budu poticaj svim vjernicima ove župe da češće i s više ljubavi obavljaju pobožnost Križnoga puta, ponirući dublje u misterij Kristove otkupiteljske muke i smrti na križu.

A.A.

ŽELIM ŽIVJETI!

(Prema talijanskom izvorniku priredio A. A.)

ĐURĐICA

(nastavak iz prošlog broja)

Ja sam ĐURĐICA! Već se poznajemo iz prošlog broja. Pričat ću Vam dalje svoju povijest.

VII. TJEDAN

Sad već mogu otvoriti usta i isplaziti jezik. Mozak mi je kompletan. Mogu osjetiti golicanje. Pristi su mi se formirali i već mogu dati otiske, koji su sada onakvi kakvi će biti i u 80. godini mog života, ako ju doživim.

Jako lijepo napredujem. Visoka sam 2 cm, a teška 2 gr.

IX – X. TJEDAN

Sad već svi moji organi funkcioniraju. Mišići i nervi se sinhroniziraju. Pomičem ruke i noge. Sišem prst. Pli-vam. Mogu uhvatiti svoju kosu. Osjećam bol ako mama udari stomak. Čujem zvukove i pamtim ih.

(2 mjeseca – 60 dana)

VIII. TJEDAN

prošlo je najznačajnijih 60 dana moga života. Završeno je vrijeme formiranja svih mojih organa. Nijedan mi više neće narasti samo će već postojeći rasti i usavršavati se njihove funkcije.

Visoka sam 3 cm i teška 3 gr. - to je tek 20. dio malog prsta - pa ipak sam kompletna osoba. Slijedećih 7 mjeseci moje tijelo će se uvećati za dvadeset puta do visine 60 cm i težine preko 3 kg.

XI – XII. TJEDAN

Sad sam već 8 cm visoka i teška 25 gr. Dakle, za mjesec dana sam se utrostručila. To je "strašno".

Može se uočiti koliko ličim na svoje roditelje u crtama lica i u držanju.

Pozovite frizera - jer možete mi već podšišati kosu i posjeći nokte, također. Spremna sam suprostaviti se životu izvan ove ugodne "kolijevke" - maminog krila.

Budim se kade se probudi i moja mama, spavam kad i ona spava. Moje raspoloženje ovisi od njezinog raspoloženja. Osjećam kad je zabrinuta zbog mene...

(Nastavit će se)

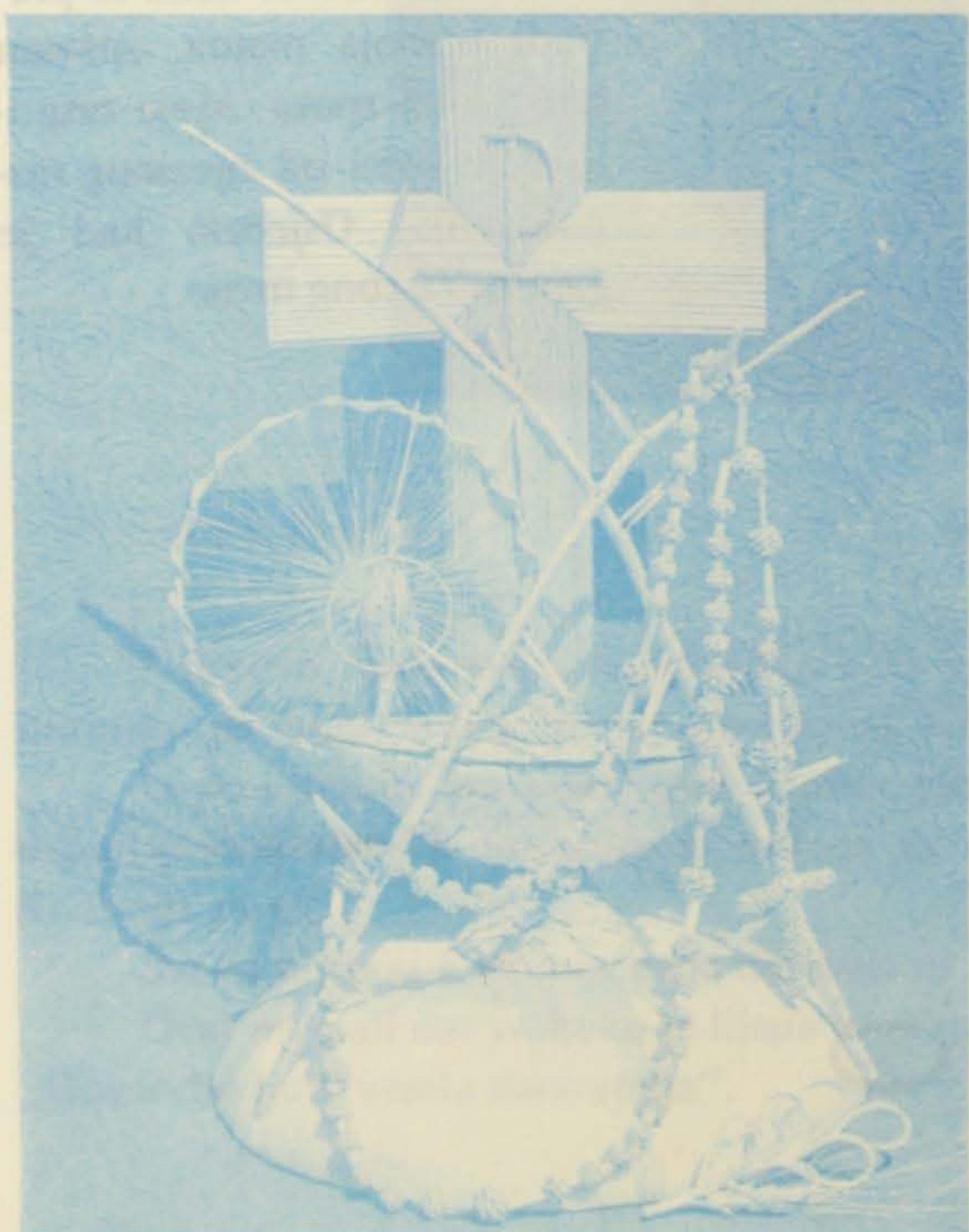
UMJETNOST OD SLAME

*Izložba slamarki, Klub samoupravljača Zagreba,
Jurišićeva 1., Zagreb.*

U ponedjeljak 8. svibnja u prostorijama Kluba samoupravljača otvorena je izložba radova slamarki KUD-a „Matija Gubec“ iz Tavankuta, sela nedaleko od Subotice. Vještina, pletenja slamom jest posebnost vezana uz bogate narodne običaje bačkih Hrvata Bunjevaca. Prenosila se iz naraštaja u naraštaj, a izvorište joj je u „Dužijanci“, vjerskoj zahvali za žetvu. Za taj događaj pleli su se vijenci, raznovrsni vjerski simboli i ukrasni predmeti od slame. Iz toga se postupno razvio osobit i izuzetan oblik naivne umjetnosti. Na početku nastaju plošne slike isključivo vjerskih motiva, a potom i reljefne s motivima iz svakodnevnog života Bunjevaca. Na ovoj, drugoj, izložbi slamarki u Zagrebu, među četrdesetak izložaka mogu se vidjeti salaši, njive, žitna polja, pastiri s ovcima, dermi, stari šorovi, „nana“ (bunjevački izraz za majku) i drugo. Radovi umjetnica: Đurđice Stantić, Jozefe Skenderović, Kate Rogić, Teze Milodanović, Marije Dulić, Rozalije Sarić, Marije Ivković Ivandekić, Ane Crnković, Ane Blažević, Emine Sarić, Marge Stipić, toplinom i sjetom, otvorenosću, sadržajima koji oplemenjuju čovjeka. Šteta je što Klub samoupravljača pod vodstvo direktora Frane Dujmića nije dopustio ni jedan izložak s vjerskim motivom, jer bi posjetitelji bili mogli dobiti cjelovitiji i objektivniji uvid u korijene i motive te vrste umjetnosti. Nažalost, ostaci socijalističkog realizma, eto, još su uvijek prisutni u nekim kulturnim sredinama kod nas. To je možda i razlog što je predsjednik likovnog odjela KUD-a „Matija Gubec“ Branko Horvat u govoru prešutio ono najvažnije - „Dužijancu“. Svi ti (ne)namjerni propusti ipak ne umanjuju vrijednost te rijetke i nadasve vrijedne izložbe koja je ostvarena na poticaj Prof. Jure Baldanija, koji ju je i otvorio.

T. V.

NAPOMENA: Ovaj tekst je preuzet iz „Glas koncila“, god. XXVII (1988), 29. svibnja, br. 22., str. 9.

OGLAS

NOVA KNJIGA

NOVA KNJIGA

Ivan Prčić

ZRNCA BISERJA I SEDEFA IVERJA

Ovih dana je naš poznati kulturni radnik i pjesnik Ivan Prčić iz Tavankuta kod Subotice objavio svoju drugu zbirku pjesama.

Zbirka je bogata sadržajem. U pjesmama je izražena ljubav prema zavičaju i susrećemo se s općim pitanjima našeg ljudskog života.

Svaki onaj, tko ima prvu zbirku pjesama Ivana Prčića „Zrnca biserja“ (Subotica - Tavankut, 1981.), poželit će i ovu drugu zbirku, jer ona je nastavak i dopuna prve zbirke.

Knjiga se može nabaviti kod autora - 24.214 Tavankut, Matka Vukovića ul. br. 16. i u prodavnici knjiga u predvorju subotičke katedrale.

Svojim čitaocima preporučujemo ovu zbirku pjesama Ivana Prčića iz Tavankuta.

DEKANATSKO PROŠTENJE KOD SVETOG ANTUNA
PUSTINJAKA NA FELIĆU

Kao što je već uobičajeno i ove godine na drugi dan Duhova u šumi na Feliću, nedaleko od Bača u staroj svako predturskoj kapeli sv. Ante pustinjaka, sakupi cijeli Bački dekanat na svoje godišnje proštenje, dok bačka župa hodočasti na drugi dan Uskrsa. Slavlje je predvodio bački dekan Lazar Ivan Krmpotić i održao homiliju o Mariji Majci Crkve i čovječanstva, budući da je taj dan blagdan Marije Majke Crkve, pa smo i ovo proštenje pretvorili u Marijansko slavlje. Na završetku slavlja dekan je zamolio muževe iz cijelog dekanata da se u ljetnjim slobodnim danima žrtvuje te da obiju kapelicu do cigle kako bi se vidjele izvorne konture te veoma stare kapele kako bi nam one pomogle odrediti smjer obnove tog bisera naše crkvene prošlosti.

“BAČKO KLASJE” — izdaje Bački dekanatski ured. Bačka Palanka. GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK mr LAZAR IVAN KRMPOTIĆ, 21400 Bačka Palanka, Trg bratstva jedinstva 28. Telefon: (021) 740 — 468. Uređuje UREDNIČKO VIJEĆE. Suradnju i dopise šaljite na adresu odgovornog urednika. ADMINISTRACIJA LISTA: Župni ured Isusova Uskrsnuća, 24000 Subotica, Gajeva 2. Telefon: (024) 21 — 496. Narudžbe i uplate slati administraciji. List izlazi četiri puta godišnje. Oslobođeno od poreza na promet na osnovu mišljenja Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu Novi Sad, br. 413—523/78 od 27. X 1978. Tisak: “GLOBUS” centar za umnožavanje i prepisivanje, 24000 Subotica, Ivana Milutinovića 118. /Blaško Gabrić, telefon: 39 — 200/

JAKOV KOPILOVIĆ

U BRAZDI ROĐEN

KNJIŽEVNI PRILOG
SUBOTICA, 15. VIII 1988.

„BAČKOG KLASJA”

Br. 47 - 48.

Povodom 70 godina života i 50 godina pjesništva Jakova Kopilovića iz Subotice.

S A N

Rumene su ruže u njezinoj kosi
ispletene s puno poezije, bola.
Na njedrima čistim bijele ruže nosi,
oko glave ima vijenac oreola.

Oči su joj pune rubinova sjaja
i mekane slutnje ispod trepavica
koje čeznu s bolom, u zjenici spaja
i tone u rumen djevojačkog lica.

U pogledu njenom pitanje se krije:
kuda pođe mladost, gdje će ona biti
kad uvenu s grudi ove ruže dvije,
kad otpočne sudba sjaj rubina piti.

Rumene su ruže u svilenoj kosi
i spokojna svaka razvila je late
ispletene čežnjom, rumen lica nosi
i svakoja ruža podsjeća me na te!

(Klasje naših ravni, Subotica, 1938.,
br. 5. str. 8.)

KOD OVOGA KRIŽA

Kod ovoga križa, kad smo išli s puta,
mnogi su od mojih pokleknuli tude,
i mnogo oko vrh neba zaluta
i ja sam reko: „Neka tako bude.”

I klečeći dugo mislio sam tada
ko u tome grobu počiva u miru
kad toliko puta na koljeno pada
Bunjevac umorni vraćajući se viru.

Al' križ stari bio, ne vide se slova;
u tužnome groblju vrba ga pokriva,
zelena mu trava načinila krova
da tiho u miru navijeke počiva.

I jučer mi otac govorio tako:
„O, moj sine, tamo gdje vrba sjen baca,
tu sam i ja klečeć dugo, dugo plako.
Tu počiva čežnja tvojih Bunjevaca.”

ZBOGOM, DRAGA ZEMLJO...

Zbogom, draga zemljo, o kolijevko moja,
zbogom, kućo stara, sretni, mili kute!
Zbogom, puste staze, zlatom obasute,
Subotico, zbogom, slatka majko moja!

Ja polazim. „Kamo?“ Pitaju me ljudi.
„Zar ti nije žao lijepe baške grude?
Zar će druga zemlja da ti bolja bude?“
Šutim. Al' se moje razdirale grudi.

Bačko zlatno klasje odhrani me mlada
ko veselo ptiče što njivama pjeva,
bunjevačko nebo što munjama sijeva,
naviklo je sina da se uvijek nada.

Oprosti mi, zemljo, što sad moram poći,
oprosti mi, majko, gorke suze svoje.
Ali vjeruj, dok je žive duše moje,
s vijencem bijelih ruža slavno ću ti doći.

Zbogom, draga zemljo, o kolijevko moja,
zbogom, kućo stara, sretni, mili kute!
Zbogom, puste staze, zlatom obasute,
Subotico, zbogom, slatka majko moja!

(Iz zbirke "Daleko od zavičaja" 1944. str. 7)

RIJEČ

Treperi u grlu
golubica bijela...

Gdje će stati,
na koju granu,
da bude mati
stihu neispjevanu?

(Iz zbirke „Sjeverna jesen“ 1967., str. 9.)

TAMBURICA KAD ZAPLAČE...

Tamburica kad zaplače usred noći, mirne noći,
bunjevačko srce puca sve od bola i od tuge;
tiho škrinu pendžer mali, cura čeka da će doći
mili dragi izdaleka u jesenske noći duge.

Tamburica kad zaplače u osvit na Materice,
bunjevačko srce puca, stara majka sina čeka
i otvara širom vrata. Tužno cvile tanke žice:
Čekaj, majko, sina svoga, vratit će se izdaleka.

Čekala je majka sina, zaručnica zaručnika,
dok se nisu umorile dvije žene nesretnice.
Sin se nije povratio, curi nije došo dika,
sad zatvara majka vrata, cura svoje pendžerice.

Tamburica kad zaplače, plače svaka duša mlada.
Svi bi kola momačkoga i bećarca, krvi jače.
Popucaše tanke žice od žalosti i od jada...
Nema pjesme, nema kola. Muk... i srce samo plače.

(Iz zbirke „Daleko od zavičaja” 1944. str. 20.)

KOME

Kome ću reći da me srce boli?
Kome u svijetu teških bolesnika?
Kome da rekнем da se za me moli
okružen od samih bezbožnika?

Kome da pružim prijateljski ruku?
Nikome neću reći što me boli.
Sa krvavim srcem u svetačkom muku
vratit ću se zemlji. Zemlja zna da voli.

(Iz zbirke „Tisuću i jedna noć” 1946. str. 18.)

NA RASTANKU

Vlak se polako kreće. Ljudi se sklanjaju s perona.
U meni se stisnulo srce i misao svaka mi stala;
uzdasi ranjenih grudi jeknuli su ko sila zvona,
majka me zagrlila čvrsto i gorko je zaplakala.

I ja se otrgoh tada iz svetih majčinih ruku
nesvjesno, možda u hitnji da ih se nisam tako,
vlak je odmicao sve brže u jednom magičnom luku,
kad joj je posljednja kretnja nestala u smrtnom muku.

Još samo tornjeve vidim. Varoš je ostala za nama
ovita zelenim sagom i zlatnim đerdanom žita.
Sitne kućice bijele naliče na stada sita

što su u divnom redu polijegala pa mirno leže.
Suze mi polako teku. Još žalosno vidim majku,
a drage poznate ravni ko plave vizije bježe.

(Iz zborke „Daleko od zavičaja” 1944. str. 8)

I KAO KOMETA

Svaki sobom nosi i nesreću svoju,
a sreća ga samo sporim kasom prati.
Polomljena koplja u krvavom boju
samo ćemo zalud u trn zavitlati.

U tom vječnom krugu naš se život vrti
kao i planeta na kojoj se živi.
Netko je kometa, satelit do smrti,
i ništa mu ne smeta da se sebi divi.

(Iz zbirke „U dolu jablan” 1964., str. 14.)

PJESMA O KOSI

Koso moja, al' si laka
danas posli podne,
nije kosa nije svaka
za žitnice plodne.

U zamahu posrebrena
na suncu se sjajiš,
a u žito uronjena
malo se pritajiš.

Kad rukovet zlatnog žita
na zemlju povališ,
opet bljesneš ponosita
oštricom se hvališ.

A ja uzmem gladalicu
sav ponosan na te,
pa te mazim ko sestricu
i odbrajam sate.

(Iz zbirke „Tisuću i jedna noć” 1946. str. 45.)

OD UMORA

Od umora kad se srušim,
stisnem pesti,
u tišini noćnoj pišem -
ispovijesti.

Kada klonem kao zvona,
u cvjetanju mojih snova
golubiji let stihova
zamiriše.

(Iz zbirke „Sjeverna jesen” 1967., str. 7.)

ŽIVOT

Ja u sebi nosim sam nesreću svoju
tok tihog trenutka što u tamu tone,
srh srebrnih slutnja što tišinom zvone,
tragedijom težnje stečene u znoju.

Ja u sebi nosim sat studene smrti,
ruj rumene zore ko lepezu dana
što je srebrom rose u svitanje tkana
i svaki je pjesnik na plećima prti.

Težak mi je život, čemu da se jada
kad glas u daljinu ko u ponor pada.
Ustani, ne kloni, koračaj, koračaj!

Kroz patnje u život pođi i ojačaj!
Sve što tebe boli, to sve ljude boli,
a iskreno srce i mrzi i voli.

SONET O SUBOTICI

(Iz zbirke „Soneti” 1953., str. 6.)

Jesenja kiša rominja,
Tuguju samotne grane,
noseći nove nam dane
ponoćna ura još tinja.

Pusto... Nikoga nema.
Usnuli uski sokaci.
Ko ranjeni leže junaci
napukli zidovi trijema.

Sa smrću ponoć se bori.
Krvave ruke se dižu,
sjene zlokobne gmižu.

Srušene čekaju kuće
svoje novo svanuće
u prvoj plamenoj zori.

(Iz Zbirke „Soneti” 1953. str. 46)

TORANJ GRADSKE KUĆE / U Subotici/

Visoko se diže
iznad sviju zgrada,
u oblake siže
toranj našeg grada.

Pogled mu je vedar
na četiri strane,
ponosan i jedar
tu provodi dane.

Njega stranac vidi
ko svjetilju kulu.
Nikog se ne stidi.

Krasi ga visina
kad u noći sniva
Ovaj čuvar njiva.

II.

Kada zora svane
sa plavoga svoda
i sunašce grane
ko mila sloboda,

on u sjaju stoji,
sjenu svoju baca
i kućice broji
bačkih Bunjevaca

A u sjeni kuće
stisnule se ljuće
jer bi htjele sunca.

Tamo do vrhunca
nije lako stići,
još se mora ići.

(Iz zbirke „Soneti” 1953. str. 31-32.)

MOJA LIRA

Moja lira
kao krila
leti, leti
u vrt cvjetni.

Moja lira
želi mira,
moli ljude,
voli ljude.

Dok ih ima, mir ljudima!

(Iz zbirke „Cesta pod suncem” 1983., str. 9.)

O C U

/Umro 2. II. 1951./

OČEVA ŽELJA

Dobri otac spava.
Uzglavlje mu meko
od zelenih trava
stavio je neko.

Slatke snove sniva,
na jastuku mira
spokojno počiva.
Još ga želja dira

da vidi dva sina,
dva zelena bora,
put plavih visina

kud se stići mora,
kako gordo stoje
ispod zvijezde svoje.

KADA PIJEM

Kada vino pijem
i noćima bdijem,
to iz mrtvih opet moj se otac budi.

(Iz zbirke „Soneti” 1953, str. 51.)

I naše se duše
na dnu čaše združe,
a za stolom samo mene vide ljudi.

On me vodi kući.
Kad ne mogu ući,
čeka dok mi žena ne otvori vrata.

Onda ode zbogom.
Kad ću i ja s tobom?
Bez glasa u tami izgubi se - Tata.

(Iz zbirke „u dolu jablan” 1964. str. 71.)

VRIJEME SADAŠNJE

Htio bih molitvu
lišća da shvatim
u svetom trenutku
smrti
kada žuti pokrov
po zemlji padne
u jednoj beskrajnoj
crti.

Samotna stabla
našeg života
ostaju gola,
globusom bijelim
oblaci briga:
raste korov bola.

(Iz zbirke „Žedan deram“, 1968., str. 78.)

VJERUJEM

U sreću, u sutra,
u godine života;
vjerujem u vesela jutra
ko klupko kad se odmota.

Vjerujem u ono što raste,
u sreću proljeća i cvijeća;
vjerujem u nebo, u laste
i šapat lišća sa drveća.

I tako sanjam zanesen
deset godina i više.
i mene ponese jesen
vodama što teku tiše.

(Iz zbirke „Njive patnje“ 1968., str. 66.)

MOJA BAKA

Cijeloga je vijeka tuđe rublje prala
po šupama tuđim, uz puno korito,
samo da bi djeci koru kruha dala,
noseći u srcu ljubav skrovito.

Petoro je djece na noge podigla,
a našla je nešto i za unuče;
od sreće na svijetu već se odvikla,
nije znala za strah i zov u juče.

Prsti su joj bili od vode zgrčeni,
jabuke obrazi sjajni i rumeni,
ruj su pili dugo vedre zore rane.

JORGOVANE

Pod prozorom
moje mame
umorne su
mile grane
jorgovana.

Nema više
naše mame
da udiše
iste cvasti
jorgovana.

Rasti, rasti,
jorgovane,
kao nekad
pod prozorom
drage mame

i ukrasi nove dane,
jorgovane,
jorgovane.

(Iz zbirke „Đerdan“ 1979., str. 5.)

Kakva snaga! Čelik-žena, starica.
Od sve djece jača, nad svima je bdjela
ko majka i sestra, ko vidarica.

A danas je nema... Sobica i zdjela.

(Iz zbirke „Njiva patnje“, 1968., str. 50.)

SMRT MOJE BAKE

I baka je složila leveš
u stari naš dobri dolaf.

Ona nije bila scenograf,
fotograf,
koreograf truda
komediograf, luda
nije stvarala čuda
i neće u historiju ući.

Baka je moja pralja bila.
I svoje blažene ruke
u vrilu je vodu uranjala
što kortom drvenim žubori
u zori
ko rana.

Znala je za muke
pod bičom gospoje Sudbine
s crnim zalogajom kruva,
tvrđim i škrtim,
s bilim košuljama
i čistim ruvom kojem se radovala
kad ga je prala
i pod nebo prostirala
na štrangi razapetoj
od neba do pakla -
cakli se suza i muka.

Sada je sklopila dvi ruke,
dvi bulke
u bolu.

Očla je čak... na počinak.
Lak ti san, bako !

(Iz zbirke „Njiva patnja” 1968., str. 48.)

U BRAZDI ROĐEN

U hladu pod krstinama
zemlji me je poklonila nana
mala brazda zlatna
mater slatka.

Od onda rosa po meni pada
i inje
i snjig
posipa brig mojih briga.

Tako je mater, Marija mala
sparnog litnjeg dana
s kukom u ruki,
s rukom na klasu
što daje kruv -
tako je nana
rodila u muki
sinčića svog
Jašu.

U nadnici
na salašu.

PJESNIK

Samotan
u bolu
ko jablan
u dolu.

Ljubav
u srcu
daruje
suncu.

I tone
u crnicu.

O nadničari sveti!...
Moj oče
i nane mala,
slava vam...
i hvala !

(Iz zbirke „Njiva patnje“, str. 47.)

(Iz zbirke „Cesta pod suncem“ 1983., str. 51.)

STARICA

Slime iznad glave
i gredice stare;
pendžerice male
u miru sanjale.

Starinski ormari,
drvenice kvarne
i zidovi stari
miluju ormare.

A starica majka
stanarica sama;
tanjir, čaše, šajka -
blago njenih dana.

ZAKLETVA

(Iz zbirke „Đerdan“ 1979., str. 4.)

Domovino moja,
voljena morem,
jadranskim bolom
i zlatnom bojom
plemenita žita.

Nek je vječno živa
tvoja sveta njiva
i ljudi na njima
kao svijetla briga:
kruha svima, svima.

Domovino mila,
i loze i vina,
najdraža svima
snaga u brdima,
slava u ljudima,
vazda živa bila!

Domovino mila !

(Iz zbirke „Cesta pod suncem“ 1983., str. 48.)

MARIJA

Marija,
majka moja
pokojna.

Od inja
slika njena
vidom tinja.

Zgasle zjene
njene
zvijezda čeka.

Moja želja
čežnja njena.

Sluktim
zvonik glasni
iz djetinjstva.

Daleka jeka.

Marija,
majka moja pokojna.

(Iz zbirke „Đerdan” 1979., str. 8.)

MAMA MOJA MARIJA /Umrla 11. IV. 1978./

MAMINA SOBA

Soba prazna,
soba sama,
kao kazna
polutama.

Zid do zida
hladna bista;
mrtva rida
soba čista.

Slika krotka.
Stara šara.
Bez života
dva ormara

(Iz zbirke „Đerdan”, 1979., str. 3.)

JAKOV KOPILOVIĆ je predstavnik starije generacije hrvatskih pjesnika u Bačkoj. Rodio se 9. srpnja 1918. god. u Subotici, gdje je završio osnovnu školu i niže razrede gimnazije. Zbog materijalnih prilika u obitelji, nije mogao nastaviti školovanje, nego je počeo raditi. Ipak nije prestao učiti i privatno je polagao više razrede gimnazije.

Zbog ratne okupacije, 1941. god. napustio je svoj zavičaj i otišao u Zagreb, proživljavajući teške dane oskudice. Uz rad počeo je studije na zagrebačkom Filozofskom fakultetu.

Poslije oslobođenja vratio se u Suboticu i predavao je u gimnaziji. Nastavio je studije naše književnosti i jezika. Poslije diplome 1954. god. u Zagrebu vratio se u Suboticu i vršio je razne dužnosti u prosvjeti i kulturi.

No, taj plodni rad je prekinut bolešću i 1971. god. J. Kopilović je otišao u mirovinu.

J. Kopilović je počeo pisati pjesme u ranoj mladosti i uključio se u subotički hrvatski književni krug koji se okupljao u Pučkoj kasini i u Subotičkoj matici. Prihvatili su ga naši vodeći ljudi (Blaško Rajić, Ivan Malagurski, Ive Prčić i dr.). U subotičkom časopisu „Klasje naših ravni“ (1938. br. 5. str. 8.) objavio je svoju prvu pjesmu „San“, a u kalendaru „Subotička Danica“ za 1939. (str. 112) objavio je pjesmu „Kod ovoga križa“.

Tokom proteklih 50 godina J. Kopilović je pisao pjesme i mnogo ih je objavio u raznim novinama i časopisima. Pored toga, od 1944. do 1983. god. objavio je 16 manjih ili većih knjiga pjesama. On je i sada aktivan u pjesničkom stvaranju i može se reći da nije uspio objaviti niti polovicu svojih pjesama.

Pjesme J. Kopilovića su veoma različite po formi i sadržaju. U njima je pjesnik izrazio ljubav prema svom rodnom gradu i dragoj ravnici koja je najljepša kad je pozlaćena zrelim klasovima. On osjeća iskrenu ljubav prema salašarima koji su utonuli u brazde svojih njiva, doživljavajući propast svojih salaša „koji se ruše bez srca i duše“.

Možemo reći da je J. Kopilović pjesnik bačkog pejzaža, ali on u prirodnim pojavama vidi simboliku ljudskog života i trajnu patnju ljudi, pa prema njima osjeća sućut i ljubav.

O pjesmama J. Kopilovića objavljeno je nekoliko članaka u pojedinim časopisima ili kao pogovor u njegovim zbirkama. Posljednji takav članak je objavljen u „Zborniku predavanja Znanstvenog skupa u Subotici 12-14. VIII 1986.“ (Subotica, 1987. 150-154. str.).